KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2015/2432,

annettu 18 päivänä syyskuuta 2015,

Saksan maito- ja rasvalain nojalla maidon laatutarkastuksille myönnetystä valtiontuesta SA.35484 (2013/C) (ex SA.35484 (2012/NN))

(tiedoksiannettu numerolla C(2015) 6295)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan,

on mainitun määräyksen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([1]),

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Euroopan komissio, jäljempänä 'komissio', pyysi 28 päivänä marraskuuta 2011 ja 27 päivänä helmikuuta 2012 päivätyillä kirjeillä Saksalta lisätietoja maatalousalan valtiontukia koskevasta vuosikertomuksesta 2010, jonka Saksa oli toimittanut neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([2]) 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Saksa vastasi komission kysymyksiin 16 päivänä tammikuuta 2012 ja 27 päivänä huhtikuuta 2012 päivätyillä kirjeillä. Saksan vastausten perusteella ilmeni, että Saksa oli myöntänyt maitoalalle taloudellista tukea vuoden 1952 lain Gesetz über den Verkehr mit Milch, Milcherzeugnissen und Fetten (Milch- und Fettgesetz tai MFG), jäljempänä 'maito- ja rasvalaki', nojalla.

(2) Komissio ilmoitti Saksalle 2 päivänä lokakuuta 2012 päivätyllä kirjeellä, että kyseiset toimenpiteet oli rekisteröity ilmoittamattomana tukena rekisteröintinumerolla SA.35484 (2012/NN). Saksa toimitti lisätietoja kirjeillä, jotka oli päivätty 16 päivänä marraskuuta 2012, 7, 8, 11, 13, 14, 15 ja 19 päivänä helmikuuta, 21 päivänä maaliskuuta, 8 päivänä huhtikuuta, 28 päivänä toukokuuta, 10 ja 25 päivänä kesäkuuta sekä 2 päivänä heinäkuuta 2013.

(3) Kirjeellä, joka oli päivätty 17 päivänä heinäkuuta (K(2013) 4457 lopullinen), komissio ilmoitti Saksalle päätöksestään aloittaa SEUT-sopimuksen ([3]) 108 artiklan 2 kohdan mukainen menettely, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös', tiettyjen maito- ja rasvalain mukaisesti toteutettujen osatoimenpiteiden suhteen. Samassa kirjeessä komissio totesi, että muut osatoimenpiteet, jotka kattavat joko 28 päivän marraskuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisen ajanjakson tai 1 päivänä tammikuuta 2007 alkavan ajanjakson taikka molemmat ajanjaksot, ovat sisämarkkinoille soveltuvia, eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea tai eivät kuulu valtiontukisääntöjen soveltamisalaan, jäljempänä 'myönteinen päätös'.

(4) Komissio katsoo, että tässä päätöksessä tarkoitettu Baden-Württembergissä ja Baijerissa toteutettuja maidon laatutarkastuksia koskeva tuki on sisämarkkinoille soveltuva 28 päivän marraskuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisen ajanjakson osalta.

(5) Sen sijaan komissio esitti epäilyksensä 1 päivästä tammikuuta 2007 toteutettujen samojen maidon laatutarkastusten soveltuvuudesta sisämarkkinoille.

(6) Tämä päätös koskee ainoastaan 1 päivästä tammikuuta 2007 alkaen toteutettuja maidon laatutarkastuksia.

([1]) EUVL C 7, 10.1.2014, s. 8.

([2]) Neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1999, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

([3]) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklasta tuli 1 päivänä joulukuuta 2009 SEUT-sopimuksen 107 artikla ja perustamissopimuksen 88 artiklasta SEUT-sopimuksen 108 artikla. Kyseisten artiklojen määräykset ovat asiasisällöltään samat. Tässä päätöksessä SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan tehtyjä viittauksia on tarvittaessa pidettävä viittauksina perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan.

(7) Saksan viranomaiset esittivät huomautuksensa menettelyn aloittamista koskevaan päätökseen 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyllä kirjeellä.

(8) Päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([4]). Komissio pyysi muita asianosaisia esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa.

(9) Komissio vastaanotti yhteensä 19 huomautusta asianosaisilta. Yksi asianosaisista esitti komissiolle pyynnön vankoin perustein, ettei hänen henkilötietojaan julkistettaisi. Kaikista 19 huomautuksesta 7 – ei kuitenkaan edellä mainitun asianosaisen huomautus – koski käsillä olevia maidon laatutarkastustoimenpiteitä.

(10) Huomautukset toimitettiin Saksalle 27 päivänä helmikuuta, 3 päivänä maaliskuuta ja 3 päivänä lokakuuta 2014 päivätyillä kirjeillä julkistamatta edellä mainitun asianosaisen henkilötietoja.

(11) Saksa ei aluksi ottanut kantaa asianosaisten helmikuussa 2014 toimittamiin huomautuksiin. Heinäkuun 8 päivänä 2014 päivättyyn lisähuomautukseen Saksa otti kantaa 3 päivänä joulukuuta 2014 päivätyllä kirjeellä.

2. **TOIMENPITEIDEN KUVAUS**

(12) Jäljempänä kuvataan taloudellisia tukia, jotka koskevat Baden-Württembergissä ja Baijerissa toteutettuja maidon laatutarkastuksia, jotka on kirjattu menettelyn aloittamista koskevaan päätökseen osatoimenpiteinä BW 1 ja BY 1 ja joiden osalta komissio on esittänyt epäilyksensä niiden soveltuvuudesta sisämarkkinoille 1 päivästä tammikuuta 2007 lähtien.

Syitä sille, että komissio aloitti SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn

(13) Maito- ja rasvalaki on osavaltion laki, joka tuli voimaan vuonna 1952. Sitä on sittemmin muutettu useaan kertaan, viimeksi 31 päivänä lokakuuta 2006. Se muodostaa oikeuskehyksen käsillä oleville tukitoimenpiteille, eikä sen kestoa ole rajoitettu.

(14) Kuten Saksa ilmoitti, Baijerissa tehtävät maidon laatutarkastukset rahoitetaan paitsi maitomaksusta (Milchumlage) saaduista varoista myös osavaltion yleisestä talousarviosta.

(15) Maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin nojalla Saksan osavaltiot voivat määrätä meijereille maitomaksun, joka perustuu maidontuottajien meijereihin toimittamiin maitomääriin. Osavaltioiden määräämän maksun suuruus on enintään 0,0015 euroa kilogrammalta maitoa.

(16) Saksa on esittänyt, että eri osavaltioiden määräämät maitomaksut eivät ole sovellettavissa tuontitodistuksiin. Sen sijaan vientitodistuksiin niitä voidaan soveltaa.

(17) Maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentin mukaan maitomaksusta saatuja tuloja käytetään ainoastaan seuraaviin tarkoituksiin:

1. maidon laadun parantaminen ja säilyttäminen tiettyjen täytäntöönpanosääntöjen perusteella
2. hygienian parantaminen maidon ja maitotuotteiden hankinnan, toimittamisen, jalostamisen ja käytön yhteydessä
3. maidon tuotosseuranta
4. yritysten neuvonta maitoteollisuuteen liittyvissä kysymyksissä ja maitoteollisuuden uusien ammatinharjoittajien jatkuva kouluttaminen
5. mainonta maidon ja maitotuotteiden kulutuksen lisäämiseksi
6. maito- ja rasvalain mukaisten tehtävien suorittaminen.

([4]) Katso alaviite 1. Saksalle oli toimitettu aiemmin 9 päivänä joulukuuta 2013 päivätty oikaisukirjelmä.

(18) Maito- ja rasvalain 22 §:n 2 a momentin mukaan poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, 1 momentin mukaisesti saatuja tuloja saa käyttää myös seuraaviin tarkoituksiin:

1. vähennetään luonteeltaan rakenteellisia suuria keräilykustannuksia, jotka liittyvät maidon ja kerman toimituksiin tuottajilta meijereihin,

2. vähennetään suuria kuljetuskustannuksia, jotka liittyvät meijereiden välisiin maitotoimituksiin, jos tällaiset toimitukset ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa kulutukseen tarkoitetun maidon toimitukset vastaanottavan meijerin myyntialueella, ja

3. parannetaan laatua maitotuotteiden keskeisellä jakelualueella.

(19) Maito- ja rasvalain 22 §:n 4 momentissa säädetään, että maksut, joita meijerit tai niiden keskittymät suorittavat maitoteollisuuden laitoksille 2 momentissa mainituissa tarkoituksissa, voidaan kattaa kokonaan tai osittain maitomaksusta saaduilla tuloilla.

(20) Baden-Württemberg ja Baijeri myöntävät taloudellista tukea maidon laatutarkastuksiin, jotka kuvataan menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä osatoimenpiteinä BW 1 ja BY 1. Tähän osoitettiin vuosittain rahoitusta yhteensä noin 9 miljoonaa euroa (molemmat osavaltiot yhteensä, mukaan lukien Baijerin osavaltion yleisen talousarvion määrärahat).

(21) Maito- ja rasvalain 10 §:ssä yhdessä 9 päivänä heinäkuuta 1980 annetun asetuksen Verordnung über die Güteprüfung und Bezahlung der Anlieferungsmilch (jäljempänä ”maidon laatua koskeva asetus”) ([5]) 1 §:n 1 momentin kanssa säädetään, että maidonostajan on laadun arvioimiseksi teetettävä kaikesta raakamaidosta tarkastus tai tarkastettava se itse seuraavien tekijöiden osalta:

— rasvapitoisuus,

— valkuaisainepitoisuus,

— mikrobipitoisuus (bakteerit),

— somaattisten solujen määrä sekä

— jäätymispiste.

(22) Maidon laatua koskevan asetuksen 1 §:n 1 momentissa mainitut tarkastukset on tehtävä kaikelle saksalaisten meijereiden (maidonostajien) vastaanottamalle maidolle.

(23) Muissa osavaltioissa kuin Baden-Württembergissä ja Baijerissa, mukaan lukien osavaltiot, jotka eivät peri maitomaksua, ei myönnetä taloudellista tukea maidon laatutarkastuksia varten.

(24) Jäljempänä esitetyissä oikeusperustoissa määrätään osatoimenpiteiden BW 1 ja BY 1 toteuttamisesta:

— maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentin 1 kohta;

— 9 päivänä heinäkuuta 1980 annettu maidon laatua koskeva asetus;

— 18 päivänä toukokuuta 2004 annettu asetus Verordnung zur Durchführung der Milch-Güteverordnung ([6]);

— Bekanntmachung zur Zulassung des Milchprüfrings Baden-Württemberg e.V., sellaisena kuin se on muutettuna 21.7.2004 ([7]);

— Baden-Württembergin osavaltion talousarviolain (Landeshaushaltsordnung für Baden-Württemberg – LHO) 23 ja 44 §;

— 17 päivänä lokakuuta 2007 annettu asetus Verordnung über eine Umlage für Milch (BayMilchUmlV) ([8]) (Baijeri);

([5]) BGBl. I, s. 878, 1081, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 17 päivänä joulukuuta 2010 annetun asetuksen 1 artiklalla (BGBl. I, s. 2132).
([6]) GBl. Nr. 8, s. 350.
([7]) Saksan virallinen lehti 30, 2.8.2004.
([8]) GVBl 2007, s. 727, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 29 päivänä marraskuuta 2012 annetulla asetuksella.

— 18 päivänä toukokuuta 2004 annettu asetus Verordnung über die Erhebung von milchwirtschaftlichen Umlagen (Baden-Württemberg) ([9]), joka korvattiin 14 päivänä helmikuuta 2013 annetulla asetuksella Verordnung des Ministeriums für Ländlichen Raum und Verbraucherschutz zur Aufhebung der Verordnung über die Erhebung von milchwirtschaftlichen Umlagen;

— Baijerin osavaltion talousarviolain (Bayerische Haushaltsordnung – BayHO) 23 ja 44 §.

(25) Jo alustavan tutkintamenettelyn aikana Saksa väitti, etteivät nämä toimenpiteet ole tukea seuraavista syistä:

(26) Maksut suoritetaan niiden välttämättömien kulujen korvaamiseksi, joita tarkastuselimille (Milchprüfringen) aiheutuu julkisten tehtävien suorittamisesta. Tarkastukset takaavat tuoteturvallisuuden. Näin voidaan suojella kuluttajia terveysriskeiltä ja tarjota heille korkealaatuisia tuotteita.

(27) Erityisen tärkeitä ovat raakamaidon lisätarkstukset, jotka ylittävät selkeästi maidon laatua koskevan asetuksen vaatimukset. Niiden ansiosta tarkastuselimet voivat käyttää inhibiittoriseurantajärjestelmää, jonka avulla epäilyttävissä tapauksissa voidaan kohdennetusti havaita raakamaidon inhibiittoreita ja tarvittaessa määrätä vastaavia seuraamuksia. Komissio huomauttaa, että tällaisten lisätarkastusten taloudellista tukea käsitellään erillisessä päätöksessä.

(28) Sen jälkeen kun komissio oli 2 päivänä lokakuuta 2012 päivätyllä kirjeellä rekisteröinyt kaikki maito- ja rasvalain soveltamisalaan kuuluvat toimenpiteet ilmoittamattomana tukena, Baden-Württemberg ja Baijeri päättivät keskeyttää virallisista maidon laatutarkastuksista aiheutuvien niiden kulujen korvaamisen, jotka oli aiemmin katettu maitomaksusta saaduilla varoilla. Vastaisuudessa maitoteollisuus aikoo korvata kulut suoraan tarkastuselimille. Kun otetaan huomioon, että selkeästi suurin osa (noin 80 prosenttia) maitomaksun resursseista Baden-Württembergissä käytettiin mainittuun raakamaidon viralliseen tarkastukseen, Baden-Württemberg oli – hallinnon yksinkertaistamiseksi ja byrokratian vähentämiseksi – luopunut kokonaan maitomaksun keräämisestä 1 päivästä tammikuuta 2013. Sen sijaan Baijerissa kulukorvauksen poistumista tasattiin alentamalla maksua.

Saksan 20 päivänä syyskuuta 2013 esittämä huomautus

(29) Saksa esitti käsillä olevista osatoimenpiteistä BY 1 ja BW 1 jäljempänä esitetyn huomautuksen, josta asianomaiset osavaltiot olivat sopineet keskenään.

(30) Rutiininomaisista maidon laatutarkastuksista aiheutuneiden kustannusten rahoittaminen oli myös vuosina 2001–2006 sääntöjenmukaista. Koska tarkastuselimet Milchprüfring Bayern e.V., jäljempänä 'MPBY', ja Milchprüfring Baden-Württemberg e.V., jäljempänä 'MPBW', olivat tehneet tarkastuksia, tukea ei ollut myönnetty. Kyseessä ei ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu maitoteollisuuden suosiminen. Vaikka tukea olisikin myönnetty (minkä Saksa kiistää), sen olisi katsottu olevan voimassa oleva tuki. Joka tapauksessa toimenpiteet BY 1 ja BW 1 ovat Saksan mielestä sisämarkkinoille soveltuvia. Baijerin osavaltio keskeytti maksun rahoittamisen toistaiseksi ainoastaan oikeusvarmuuteen liittyvistä syistä. Samoin ainoastaan oikeusvarmuuteen liittyvistä syistä (ja Baden-Württembergin erityistilanteeseen liittyen) Baden-Württembergissä keskeytettiin maksun rahoittaminen ja kerääminen kokonaan 31. joulukuuta 2012.

(31) Toimenpiteisiin BY 1 ja BW 1 ei sisältynyt SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea, koska MPBY:n ja MPBW:n tekemät tarkastukset eivät suosineet meijereitä. Erityisesti meijereitä ei vapautettu kustannuksista, joista niiden on tavanomaisesti vastattava. Saksan mukaan ei ole aiheellista pitää kansallisten lakisääteisten velvoitteiden noudattamisesta aiheutuvia kuluja tyypillisinä toimintakustannuksina, joista asianomaisten yritysten eli meijereiden on tavanomaisesti itse vastattava.

(32) Siitä, mistä kuluista yrityksen on "tavanomaisesti" vastattava, määrätään kansallisessa oikeudessa säädetyissä normeissa (täydentävä tarkastus). Tästä herää kysymys, millainen rasite yrityksen on kansallisen oikeuden mukaan "tavanomaisesti" otettava vastatakseen. Verojärjestelmien osalta tuomioistuin on tunnustanut, ettei kyseessä ole tukioikeudellisesti merkityksellinen (valikoiva) etu, jos jäsenvaltion eri alueilla sovelletaan erilaisia verojärjestelmiä. Verojärjestelmien viitekehystä ei näin ollen tarvitse määrittää asianomaisen jäsenvaltion aluerajojen mukaan. Tästä syystä se, että etu syntyy vain tietyssä osassa koko kansallista aluetta, ei ole riittävä syy pitää toimenpidettä valikoivana SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisesti ([10]).

([9]) GBl. s. 350.
([10]) Asia C-88/03, Portugali v. komissio, 6.9.2006, ECLI:EU:C:2006:511, 56 kohta ja seuraava kohta.

(33) Samaa olisi sovellettava maidon laatutarkastuksista aiheutuvien kulujen maksamiseen. Koska toimivalta on jaettu liittovaltiotasolla, Saksassa ”normaali verotus” määräytyy sekä liittovaltion että osavaltion lainsäädännön mukaisesti. Maitotarkastuksesta aiheutuvat kustannukset eivät tämän käsityksen mukaan ole tyypillisiä meijereiden toimintakustannuksia.

(34) Liittovaltion lainsäädännössä ei säädetä, että meijereiden on vastattava laatutarkastusten kuluista. Kustannusvastuusta ei määrätä maito- ja rasvalaissa eikä maidon laatua koskevassa asetuksessa. Maidon laatua koskevan asetuksen 1 §:n 1 momentin mukaan maidonostajien on teetettävä kaiken raakamaidon tarkastukset tai tehtävä ne itse 2 §:n 1–8 momentin mukaisesti (”Abnehmer von Milch haben jede Anlieferungsmilch zur Bewertung der Güte […] nach Maßgabe des § 2 Absatz 1 bis 8 untersuchen zu lassen oder zu untersuchen”).

(35) Maidon laatua koskevan asetuksen 2 §:n 8 momentissa säädetään kuitenkin, että tarkastukset saa periaatteessa suorittaa ainoastaan osavaltion lainsäädännön mukaisesti toimivaltaisen elimen hyväksymä laboratorio, ei meijeri, mutta että kyseinen elin voi sallia, että maidonostaja suorittaa tarkastukset itse (”Die Untersuchungen dürfen nur von einer Untersuchungsstelle durchgeführt werden, die von einer nach Landesrecht zuständigen Stelle zugelassen ist. Die nach Landesrecht zuständige Stelle kann zulassen, dass die Untersuchungen vom Abnehmer selbst durchgeführt werden.”).

(36) Tämän tuloksena liittovaltion lainsäädännössä (maito- ja rasvalaissa sekä maidon laatua koskevassa asetuksessa) säädetään ainoastaan, että tarkastusvelvollisuus on maidonostajalla. Maito- ja rasvalain 10 §:n 2 momentin mukaan toimivalta maitotarkastuksen käytännön järjestelyistä (erityisesti kustannusvastuusta) on siksi osavaltioilla.

(37) Se, tekeekö tarkastuksen laboratorio vai maidonostaja itse, määräytyy siksi osavaltion lainsäädännön mukaan. Myös kustannusvastuuta koskevasta velvollisuudesta (maidonostaja vai laboratorio) voidaan päättää osavaltiotasolla. Siksi Saksassa on voimassa erilaisia säännöksiä kustannusvastuuta koskevasta velvollisuudesta. Nämä muodostavat viitekehyksen kysymykselle, mistä kustannuksista yritys vastaa ”normaalisti” edellä mainitun oikeuskäytännön mukaisesti.

(38) Baijerissa MPBY huolehtii maidon tarkastuksista. MPBY on Baijerin ainoa tätä varten hyväksytty laboratorio. Riippumattomana testauslaitoksena sillä on julkisia tehtäviä, ja siksi se on jatkuvasti valtion valvonnassa. Kustannukset, joita tästä aiheutuu maitotarkastuksesta vastaavalle taholle, katetaan osittain maito- ja rasvalain 22 §:n mukaisella maksulla, sekä osittain – kuten Saksa on ilmoittanut – myös yleisistä talousarviovaroista. Koska osavaltioilla on toimivalta säätää kustannusvastuuta koskevasta velvollisuudesta alueellaan, se, että jossakin osavaltiossa laatutarkastus rahoitetaan kokonaan tai osittain maitomaksulla, ei suosi tiettyjä yrityksiä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan tarkoittamassa mielessä. Osavaltion lainsäädäntö ei ole tarkoituksenmukainen viitekehys kustannusvastuuta koskevalle velvollisuudelle. Siksi ei ole merkityksellistä, ettei muissa osavaltioissa kuin Baden-Württembergissä ja Baijerissa ole toteutettu tällaista (osittaista) maksuun perustuvaa rahoitusta.

(39) Baden-Württembergin ja Baijerin alueella kaikkien yritysten on vastattava kustannuksista yhtäläisesti. Siksi tiettyjä yrityksiä ei ole (valikoivasti) suosittu toisiin yrityksiin nähden.

(40) Tukioikeudellisesti merkityksellistä meijereiden suosimista vastaan puhuu myös se, ettei meijereitä säästetty kustannuksilta, joista niiden on vastattava tavanomaisesti. Meijereiden oli sen sijaan suoritettava korotettu osuus maitomaksuun. Maitomaksua käytetään maitotarkastusten osittaiseen rahoittamiseen. Kun maitotarkastusten rahoittaminen maitomaksusta keskeytettiin komission menettelyn valossa, myös maksukantaa alennettiin. Siten meijereiden laatutarkastuksista saamaa korvausta nostettiin, jotta voitiin kompensoida maksusta saatava pienempi rahoitus. Tuomioistuin katsoi tältä osin, ettei kyse ole suosimisesta, jos maksu vastaa vastasuoritusten todellisia taloudellisia kuluja ([11]). Tällainen suorituksen ja vastasuorituksen välinen yhteys on olemassa sellaisten (veroluonteisten) maksujen osalta, jotka kerättiin tiettyä tarkoitusta varten. Kuten komissio on todennut ([12]), tässä tapauksessa oli olemassa tällainen käyttötarkoitusta koskeva yhteys. Koska mainitussa tapauksessa suoritus (maksuun suoritettava maksuosuus) oli suurempi kuin vastasuoritus (maidon laatutarkastuksesta aiheutuvat pienemmät kustannukset), kyseessä ei ole tukioikeudellisesti merkityksellinen etu.

(41) Vaihtoehtoisesti Saksa väitti, että käsillä olevat osatoimenpiteet olivat voimassa olevaa tukea.

(42) Perustana tarkastusten rahoittamiselle maksusta saaduilla tuloilla oli maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentin 1 kohta. Mainitun kohdan perusteella myönnetty tuki on (korkeintaan) voimassa oleva tuki, ja sellaisena se nauttii suojasta. Tuen luonteeseen voimassa olevana tukena eivät vaikuta minkäänlaiset muutokset, eikä siihen voida vaikuttaa myöskään aiheellisilla toimenpiteillä.

([11]) Asia C-355/00, Freskot, 22.5.2003, ECLI:EU:C:2003:298, 84 kohta.
([12]) Menettelyn aloittamista koskeva päätös, johdanto-osan 265 kappale ja seuraavat kappaleet.

(43) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan b kohdan i alakohdassa määritellään voimassa oleviksi muun muassa tuet, jotka olivat voimassa ennen perustamissopimuksen voimaantuloa kyseisessä jäsenvaltiossa, eli tukiohjelmat ja yksittäiset tuet, jotka on otettu käyttöön ennen perustamissopimuksen voimaantuloa ja joita voidaan soveltaa edelleen perustamissopimuksen voimaantulon jälkeen. Maito- ja rasvalaki laadittiin vuonna 1952, mistä lähtien se on ollut voimassa lähes muuttamattomana. Tukiohjelma oli otettu käyttöön jo ennen asianomaista määräpäivää (tammikuun 1 päivä 1958).

(44) Voimassa oleva tuki, jota muutetaan, menettää SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan 1 alakohdan mukaan suojansa, ja se on ilmoitettava. Vakiintuneen oikeuskäytännön ja päätöskäytännön mukaan tukea voidaan pitää SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan 1 alakohdassa tarkoitetulla tavalla muutettuna vain, jos sitä on muutettu olennaisesti.

(45) Muutos on merkityksellinen vain, jos se koskee tuen olennaista luonnetta, jos tuki myönnetään jonkin muun oikeusperustan nojalla tai jos ohjelman soveltamisala muuttuu. Vuoden 1958 jälkeen (mahdollisesti sovellettavaan) tukiohjelmaan ei ollut tehty olennaisia muutoksia. Erityisesti maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momenttia, joka luo perustan asiaa koskeville toimenpiteille, on muutettu vain hieman, ja kyseisen säännöksen 1 kohta – joka on tämän tapauksen osalta merkityksellinen – on säilynyt muuttumattomana. Muutoksia on siten tehty ainoastaan 22 §:n 2 momentin 5 kohtaan, joka ei ole tämän tapauksen osalta merkityksellinen.

(46) Yksittäisten osavaltioiden säännöksiin tehdyt muutokset eivät koskeneet kyseessä olevien toimenpiteiden soveltamisalaa tai luonnetta. Tarkoitukset, joihin maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentissa tarkoitetusta maksusta saatavia tuloja voidaan käyttää, määrätään ennemminkin maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentissa. Yksittäisten menettelysääntöjen muuttaminen olisi muuttanut voimassa olevaa tukea SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan 1 alakohdan tarkoittamassa mielessä vain, jos muutos olisi vaikuttanut tuen soveltuvuuteen sisämarkkinoille. Baijerin tapauksessa asianomaisessa maitomaksuasetuksessa (Bay MilchUmlV) säädellään ainoastaan käytännön yksityiskohdista, esimerkiksi maksun keräämisestä. Sama koskee Baden-Württembergiä. Maito- ja rasvalaissa vahvistetaan jo riittävällä tavalla näkökohdat, jotka ovat olennaisia tuen soveltuvuudelle sisämarkkinoille – eli varojen alkuperä (22 §:n 1 momentin mukainen maksu) ja käyttötarkoitus (22 §:n 2 momentti).

(47) Lisäksi molemmissa osavaltioissa sovelletut maksukannat olivat alentuneet jatkuvasti vuodesta 1984. Alenevat maksukannat eivät voi vaikuttaa tukiohjelman soveltuvuuteen.

(48) Se, että osa varoista oli mahdollisesti myönnetty maito- ja rasvalain perusteella yksittäistapauksissa ja ainoastaan toistaiseksi ([13]), ei estä sitä, että niitä voidaan pitää voimassa olevana tukena. Tämä tuki myönnettiin maito- ja rasvalain perusteella, joka on tukiohjelma ja jolle on luonteenomaista, että siinä kuvataan yksittäiset tuet ainoastaan abstraktisti. Sitä paitsi vaatimuksena ei ollut, että tukiohjelmaa olisi käytettävä jatkuvalta pohjalta.

(49) Maatalousalan valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosiksi 2000–2006 ([14]), jäljempänä 'suuntaviivat 2000–2006', sekä maa- ja metsätalousalan valtiontukea koskevat suuntaviivat vuosiksi 2007–2013 ([15]), jäljempänä 'suuntaviivat 2007–2013', sisältävät aiheellisia toimenpiteitä, jotka eivät ole sovellettavissa tässä tapauksessa merkityksellisiin toimenpiteisiin, mikä tarkoittaa sitä, että kyseiset toimenpiteet olivat edelleen voimassa olevaa tukea. Aiheellisten toimenpiteiden olisi koskettava nimenomaisesti kyseessä olevaa tukea, tai niissä olisi määrättävä, ettei tuki ole sisämarkkinoille soveltuva.

(50) Suuntaviivoissa 2007–2013 ei käsitellä maidon laatutarkastuksia koskevan tuen soveltuvuutta tarvittavan yksityiskohtaisesti. Tältä osin Saksa viittaa suuntaviivojen 2007–2013 kohtiin 108 ja 109.

(51) Suuntaviivoissa 2007–2013 ja komission asetuksessa (EY) N:o 1857/2006 ([16]) eroteltiin toisistaan kotieläintuotannon tuki sekä maataloustuotteiden tuotantoa ja kaupan pitämistä koskeva tuki. Suuntaviivojen 2007–2013 kohdassa 108 viitataan selkeästi ainoastaan kotieläintuotannon tukeen siltä osin kuin se koskee yhteisön kotieläinten perimän laatua. Kokemus on osoittanut, että tämä tuki olisi säilytettävä vain, jos sillä voidaan

([13]) Vrt. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 147 kappale.
([14]) EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2.
([15]) EUVL C 319, 27.12.2006, s. 1.
([16]) Komission asetus (EY) N:o 1857/2006, annettu 15 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuotannon alalla toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen ja asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta (EUVL L 358, 16.12.2006, s. 3).

tosiasiassa säilyttää kotieläinten perimän laatu ja parantaa sitä. Innovatiivisten karjanjalostustekniikoiden käyttöönotto olisi siten soveltuva, kun taas jalostuseläinten ylläpidon tukeminen ei olisi. Suuntaviivojen 2007–2013 kohta 109 voidaan tulkita ainoastaan siten, että siinä on otettava huomioon kokemus kotieläinten perimän laadun säilyttämisestä (kohta 108), koska kyseisessä kohdassa ei mainita muuta.

(52) Asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artikla, johon suuntaviivojen 2007–2013 kohdassa 109 viitataan, koskee tukea kotieläintuotannon alalle eikä maidon laatutarkastuksia tämän tapauksen kannalta merkityksellisessä mielessä. Asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa viitataan maidon laatutarkastuksiin kotieläintuotannon yhteydessä. Säännöksen asiayhteydestä ilmenee, että ilmoitusvelvollisuudesta vapautetaan tuki (enintään 70 prosenttia kustannuksista), joka koskee kotieläinten perimän laadun tai niiden tuotoksen määrittämistä. Koska maidon laatua koskevat rutiinitarkastukset jätetään säännöksen ulkopuolelle, säännös voi koskea ainoastaan tarkastuksia, jotka soveltuvat periaatteessa kotieläinten tuotoksen määrittämiseen. Tätä poikkeusta sovelletaan siis ainoastaan maidon laatua koskeviin rutiinitarkastuksiin, jotka tehdään suoraan lypsylehmälle, sillä vain tällaisilla tarkastuksilla voidaan määrittää asianomaisen kotieläimen tuotos. Baijerissa nämä eläinkohtaiset laatutarkastukset suorittaa Landeskuratorium der Erzeugerringe für tierische Veredelung in Bayern e.V. (LKV), Baden-Württembergissä Landesverband Baden-Württemberg für Leistungsprüfungen in der Tierzucht e.V.

(53) Sen sijaan tämän tapauksen kannalta merkityksellisissä MPBY:n ja MPBW:n tekemissä maidon laatutarkastuksissa määritetään maidon ominaisuuksia (eikä lehmän perimän ominaisuuksia). Asianomaiset maidon ominaisuudet (esimerkiksi rasva- ja valkuaisainepitoisuus) ovat tärkeitä maidon myynnin ja markkinoille saattamisen kannalta. Tarkastusten erilaisten lähtökohtien vuoksi yksittäisistä eläimistä ei voida tehdä päätelmiä. Näytteitä ei eritellä sen mukaan, mistä lehmästä ne ovat peräisin. Ne otetaan vasta maitoautojen tankeista. Tämä tarkoittaa sitä, ettei ole mahdollista eritellä, mistä lehmästä maito on peräisin, koska tankeissa on näytteenottovaiheessa jo useiden eri lehmien maitoa.

(54) Näin ollen suuntaviivojen 2007–2013 kohdassa 109 tai muuallakaan suuntaviivoissa ei suljeta pois sitä mahdollisuutta, että maidon laatutarkastuksia koskeva tuki on sisämarkkinoille soveltuva. On komission tehtävä osoittaa, että yksittäiset toimenpiteet eivät ole sisämarkkinoille soveltuvia. Mahdollisia epäselvyyksiä aiheellisten toimenpiteiden muotoilussa ei voida jättää jäsenvaltioiden vastuulle ([17]).

(55) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdassa säädetään, että toimenpiteet on hyväksytettävä jäsenvaltiolla. Tämä säännös on toimiva vain, jos jäsenvaltio on tietoinen siitä, mille toimenpiteille se käytännössä antaa hyväksyntänsä. Asianomaiset osavaltiot voivat siksi olettaa, että kiistanalaiset toimenpiteet ovat sisämarkkinoille soveltuvia. Jos komission aikomuksena olisi ollut todeta Baijerin ja Baden-Württembergin maidon laatutarkastukset EU:n sisämarkkinoille soveltumattomiksi, se olisi voinut (nimenomaisesti) ottaa tämän asian esille samalla tavoin kuin se on tehnyt muissa päätöksissä ([18]). Komissio ei kuitenkaan ottanut Saksan suhteen käsiteltäväksi Baijerin ja Baden-Württembergin maidon laatutarkastuksia koskevan maksuun perustuvan rahoituksen soveltuvuutta sisämarkkinoille. Kun otetaan huomioon suuntaviivojen 2007–2013 sanamuoto, joka on vähintään epäselvä, yleistä oikeusvarmuutta ja vilpitöntä yhteistyötä koskevien periaatteiden mukaisesti näitä toimenpiteitä olisi ollut tarpeen käsitellä nimenomaisesti, erityisesti koska asianomaiset osavaltiot olivat olettaneet, ettei osatoimenpiteisiin BY 1 ja BW 1 sisälly tukea.

(56) Tästä syystä suuntaviivojen 2007–2013 ei voida katsoa tarkoittavan, että maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaiset toimenpiteet ovat sisämarkkinoille soveltumattomia. Näin ollen Baijerin ja Baden-Württembergin maidon laatutarkastuksia koskevaa maksuun perustuvaa rahoitusta (BY 1 ja BW 1) ei voida lukea osaksi aiheellisia toimenpiteitä.

(57) Vaihtoehtoisesti Saksa väitti lisäksi, että toimenpiteet olivat sisämarkkinoille sopivia, vaikka ne olisivat olleet tukea.

(58) Asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artiklan 1 kohdan b alakohdasta ei ilmene, että tuen myöntäminen maidon laatutarkastuksia varten olisi sisämarkkinoille soveltumaton toimenpide. Kyseisen alakohdan mukaan se ei kuitenkaan ole automaattisesti sisämarkkinoille soveltuva, mistä syystä se voitaisiin vapauttaa ilmoitusvelvollisuudesta. Komissio voi kuitenkin yksittäistapauksessa todeta, että tuki on sisämarkkinoille soveltuva.

([17]) Asia C-213/85, komissio v. Alankomaat, 2.2.1988, ECLI:EU:C:1988:39, 29 kohta ja seuraava kohta.
([18]) Vrt. esimerkiksi komission päätös, annettu 27 päivänä maaliskuuta 2012, asiassa E 10/2000, Anstaltslast und Gewährträgerhaftung.

(59) Väitetty tuki Baijerin ja Baden-Württembergin meijereille on kuitenkin joka tapauksessa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuva. Tätä näkemystä tukee se, että tämänkaltainen tuki on suuntaviivojen 2000–2006 kohdan 13.3 mukaan sisämarkkinoille soveltuva, kuten komissio oli itse tunnustanut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä (kohta 164 ja seuraavat kohdat). Erityisesti kyseessä ovat säädetyt tarkastukset, joiden suorittamisesta vastaavat kolmannet osapuolet. Sisämarkkinoille soveltuvuuden puolesta puhuu myös se, että meijerit vastaavat itse laatutarkastusten kustannuksista maitomaksun kautta. Tämä minimoi mahdolliset meijereiden nauttimat edut ([19]). Meijereiden keskinäiseen kilpailuun ei vaikuta järjestelmien erilaisuus riippumatta siitä, katetaanko kustannukset suoraan vai kerätäänkö ne maksuna. Meijerit vastaavat kustannuksista molemmissa tapauksissa. Ei ole selvää, miksi suuntaviivoihin 2000–2006 nimenomaisesti sisällytetyn vastaavan tuen soveltuvuudessa sisämarkkinoille olisi tapahtunut muutoksia vuodesta 2007 lähtien.

Asianomaisten osapuolten huomautukset

(60) Helmikuun 5.–7 päivänä 2014 komissio vastaanotti asianosaisilta yhteensä seitsemän huomautusta maidon laatutarkastuksiin myönnetystä tuesta.

(61) MPBY totesi 5. helmikuuta 2014 päivätyssä kirjeessään, että meijerit eivät viime vuosina olleet saaneet minkäänlaista etua maksuun perustuvasta rahoituksesta. Ei ole mitenkään loogista, että tämä pitkäaikainen ja yleisesti hyväksytty järjestelmä vääristäisi kilpailua ja vaikuttaisi kielteisesti valtioidenväliseen kauppaan. Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä tarkoitettua toimenpidettä (BY 1) olisi siksi lisäarvioinnin jälkeen pidettävä käsiteltynä jatkomenettelyn yhteydessä.

(62) MPBW väitti 6. helmikuuta 2014 päivätyssä huomautuksessaan, etteivät osatoimenpidettä BW 1 koskevat maksut täyttäneet SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisen tuen edellytyksiä. Erityisesti raakamaidon laatutarkastusjärjestelmään Baden-Württembergissä ei liity minkäänlaista rasitetta veronsaajan talousarviolle. Edut, jotka ovat tuen kaltaista ja jotka perustuvat valtion toimenpiteeseen tilanteessa, jossa julkiselle vallalle ei aiheudu vastaavaa taloudellista menetystä, eivät sen sijaan kuulu SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan ([20]).

(63) Maito- ja rasvalain 22 §:n 3 momentin mukaan saatuja varoja on hallinnoitava erikseen. Niitä ei saa käyttää osavaltion ylimpien viranomaisten ja niiden alaisten osastojen hallintokustannusten kattamiseen. Kyseiset varat on esitetty Baden-Württembergin osavaltion talousarviossa omana alaotsakkeenaan. Lisäksi talousarviossa viitataan niiden käyttötarkoitukseen. Maitomaksusta saatuja varoja ei siksi ole käytetty maito- ja rasvalain ulkopuolisiin tarkoituksiin.

(64) Erityisesti MPBW on sille siirrettyjen tehtävien puitteissa vastaanottanut suorituksia maksusta saaduista varoista, mutta ne eivät kuitenkaan ole ylittäneet maksusta rahoitettujen varojen määrää. Tämä tarkoittaa sitä, ettei MPBW:lle maksettu veronsaajan varoja – esimerkiksi veroista tai muista vastaavista tuloista – vaan ainoastaan varoja, jotka oli saatu meijereiden suorittamasta maksusta. Sen sijaan Baden-Württemberg oli pelkästään ottanut tehtäväkseen maitomaksun organisoinnin ja jakelun. Raakamaidon laatutarkastusjärjestelmästä Baden-Württembergissä ei siksi aiheutunut julkiselle vallalle taloudellista menetystä.

(65) Koska Baden-Württembergin osavaltio ei ole myöntänyt muita tukia maitomaksun lisäksi ja koska osavaltion talousarviolle ei ole aiheutunut nettorahoituskustannuksia, Baden-Württemberg ei ole voinut myöntää minkäänlaista tukea ”tuettujen palvelujen muodossa”.

(66) Vaikka Baden-Württembergissä myönnetty maitomaksun voitaisiinkin katsoa johtuvan valtiosta – toisin kuin unionin tuomioistuin on esittänyt PreussenElektra-tapauksen kriteereissä – se ei ole meijereitä suosiva toimenpide. Suosimisen näkökohtaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan keskeisenä osatekijänä on tulkittu laajasti unionin tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä ja komission käytännössä ([21]).

([19]) Suuntaviivojen 2000–2006 kohta 13.4.
([20]) Asia C-379/98, PreussenElektra, tuomio 13.3.2001, ECLI:EU:C:2001:160.
([21]) Asia C-66/02, Italia v. komissio, tuomio 15.12.2005, C-66/02, ECLI:EU:C:2005:768, 77 kohta; vakiintunut oikeuskäytäntö, vrt. asia 30/59, Limburg v. Hohe Behörde, tuomio 23.2.1961, ECLI:EU:C:1961:2; asia C-310/99, Italia v. komissio, tuomio 7.3.2002, ECLI:EU:C:2002:143, 51 kohta; asia C-222/04, Cassa di Risparmio, tuomio 10.1.2006, ECLI:EU:C:2006:8, 131 kohta.

(67) Veroluonteiset maksut ovat usein pohjana järjestelmissä, jotka koskevat sellaisten suoritusten tarjontaa, joilla on erityistä merkitystä maksuvelvollisille (koko ryhmän hyötyä koskeva kriteeri). Tällaisissa järjestelmissä maksun suorittajat ovat ensi näkemältä samat kuin ne, jotka hyötyvät veroluonteisesti rahoitetusta suorituksesta. Oikeuskäytännön mukaan veroluonteisten maksujen tapauksessa on siksi tutkittava, vastaako maksun perusteella saatu vastasuoritus maksettavan määrän arvoa eli vastaavatko suoritukset toisiaan.

(68) Tällaista vastaavuutta ei pitäisi tutkia erikseen vaan suhteessa koko järjestelmään. On totta, että veroluonteisiin rahoitusjärjestelmiin liittyy tavanomaisesti tietty uudelleenjakotekijä – eli kaikki maksuvelvolliset eivät saa samaa hyötyä kustakin yksittäisestä tarjotusta suorituksesta – mutta tällaisten järjestelmien tasapainolle ja suoritusten vastaavuudelle ei aiheudu vaikutuksia, jos tällainen uudelleenjako tapahtuu yhteisvastuullisesti ([22]).

(69) Maksutaso määräytyy Baden-Württembergissä raakamaidon määrän mukaisesti. Meijeri A, joka toimittaa kaksi kertaa enemmän maitoa MPBW:n tarkastettavaksi, myös suorittaa maksun kaksinkertaisesti. Näin ollen maksu ja saatu hyöty vastaavat toisiaan.

(70) Baden-Württembergin asiasta vastaavat viranomaiset eivät millään tavalla osallistu maitomaksun määrittämiseen. Tällä järjestelmällä varmistetaan myös, ettei rakenteellisia nettohyötyjiä ole, koska kaikilta meijereiltä peritään maksu yksinomaan raakamaidon määrän perusteella ja koska ne saavat suorituksia MPBW:ltä yksinomaan tällä perusteella.

(71) MPBW olettaa siksi, ettei tässä tapauksessa ole kyse tuesta eikä ainakaan suosimisesta.

(72) Landesvereinigung der Bayerischen Milchwirtschaft e.V. väitti 5. helmikuuta 2014 päivätyssä huomautuksessaan, että maitomaksun keräämisjärjestelmä on kuluttajien keskuudessa erittäin arvostettu, ettei sitä myöskään Baijerin ulkopuolella pidetä markkinoita vääristävänä etuna ja etteivät meijerit Saksassa tai muissakaan maissa ole kyseenalaistaneet sitä. Siksi ei ole mahdollista ymmärtää, ettei maidon laatutarkastus olisi sallittu enää vuodesta 2007 lähtien. Kyseisen tarkastuksen tavoitteena on aina ollut taata, että kuluttajien saatavilla on korkealaatuista maitoa, jossa ei ole inhibiittorijäämiä ([23]).

(73) DHB – Netzwerk Haushalt katsoi 7. helmikuuta 2014 päivätyssä huomautuksessaan, että suoritukset, joita yritys muva kempten tarjoaa ravitsemuksellisesti merkityksellisten ainesosien testauksen alalla, edistävät olennaisesti kuluttajansuojaa ja kuluttajien tiedonsaantia. DHB – Netzwerk Haushaltin arvostamia seikkoja olivat se tosiasia, että tarkastustulokset olivat objektiiviset eivätkä meijereiden tai kaupan vaikutuksen alaisia, mahdollisten haitta-aineiden nopea havaitseminen maidossa ja maitotuotteissa sekä vastaava kyky reagoida nopeasti kriisitilanteisiin. Mainitut toimenpiteet auttoivat korkealaatuisten elintarvikkeiden pääsyä kauppaan ja sitä kautta kuluttajien saataville. Tällaisten tarkastusten merkitystä kuluttajille ei voida korostaa liikaa.

(74) Ammattiliitto Nahrung-Genuss-Gaststätten Region Allgäu esitti 6. helmikuuta 2014 päivätyssä huomautuksessaan, että Landesvereinigung der Bayerischen Milchwirtschaftin on aina katsottu olevan myös kuluttajansuojaa edistävä yhdistys. Päättämällä siitä, miten maksusta saatuja varoja käytetään, kyseinen osavaltiotason maitoyhdistys voi vaikuttaa suuresti erityisesti maidon laatutarkastusten toteuttamistapaan.

(75) Genossenschaftsverband Bayern e.V. esittää 5. helmikuuta 2014 päivätyssä huomautuksessaan, etteivät yksittäiset maatalousyritykset eivätkä yksittäiset maidonjalostusyritykset voi saada minkäänlaista kilpailuetua maksun keräämisestä. Mitä tulee siihen, että rutiininomaisia maidon laatutarkastuksia oli aiemmin rahoitettu osittain maksusta saaduilla varoilla, maidonjalostusyritykset olivat suorittaneet osuutensa maksuun ja vastasivat siten itse tämän osarahoituksen kaikista kustannuksista. Niissä muissa Saksan osavaltioissa, joissa maksua ei kerätty, meijerit eivät maksaneet osuutta maksuun mutta myöskään tarkastuselimet eivät saaneet maksusta varoja.

([22]) Vrt. tuomio asiassa C-355/00, Freskot, ECLI:EU:C:2003:298, 86 kohta; julkisasiamies Stix-Hacklin ratkaisuehdotus asiassa C-355/00, Freskot, ECLI:EU:C:2002:658, 76 ja 77 kohta; julkisasiamies Stix-Hacklin ratkaisuehdotus yhdistetyssä asiassa C-266/04–C-270/04, C-276/04 sekä C-321/04–C-325/04, ECLI:EU:C:2005:408, 51 kohta.

([23]) Komission huomautus: tällä viitataan myös haitta-aineita koskeviin osatoimenpiteisiin (osatoimenpiteet BW 9, BY 5, HE 8, NI 2, NW 1, RP 3, SL 4 ja TH 8), joita tässä päätöksessä ei käsitellä.

(76) Landesvereinigung der Milchwirtschaft Niedersachsen e. V. (LVN) ei 7 päivänä helmikuuta 2014 päivätyssä kirjeessään ottanut suoraan kantaa maidon laatutarkastuksiin myönnettyihin suorituksiin, mutta kielsi periaatteessa tuen olemassaolon kaikkien maito- ja rasvalain mukaisten osatoimenpiteiden osalta.

(77) Yksittäisissä kysymyksissä LVN väitti, etteivät maitomaksusta saaduilla varoilla rahoitetut toimenpiteet kuormittaneet osavaltion talousarviota, ettei valtiolla ollut määräysvaltaa maitomaksusta saatujen varojen suhteen ja ettei valtio päättänyt maksun suuruudesta eikä toimenpiteiden sisällöstä. Näin ollen asianomaisten suoritusten ei voida katsoa johtuvan valtiosta. Valtio ei myöskään valvo suoritusten suuruutta eikä ole organisatorisesti sidoksissa LVN:ään.

(78) LVN:ää ei valvo yksikään valtion elin vaan sitä valvoo Hannoverin maatalouskamari, joka on julkisoikeudellinen itsesääntelyelin ja sellaisena elin, joka ei suoraan liity valtionhallintoon.

(79) LVN viittasi 8. heinäkuuta 2014 päivätyssä täydentävässä huomautuksessaan muun muassa komission asiassa Val'Hor tekemään päätökseen 2014/416/EU ([24]). Kyseisessä päätöksessä komissio tunnusti, ettei julkisen vallan toimivaltaa tunnustaa toimialakohtainen organisaatio eikä sen sääntelyllistä tukea alakohtaisten suoritusten keräämiseen (kyseessä olevassa tapauksessa yleissitovuuden mahdollisuudella) voida pitää perusteena päätelmille siitä, että toimialakohtaisen organisaation toteuttamat toimenpiteet johtuvat valtiosta. Se, johtiko julkisen vallan osallistuminen veroluonteisiin rahoitusjärjestelmiin etuihin, joita voidaan pitää valtiolle myönnettynä "valtiontukena", riippuu yksittäisen tapauksen olosuhteista ja tällä perusteella tehtävästä yleisarvioinnista. Valtiontuen olemassaolon tutkimisen kannalta merkitykselliset näkökohdat ovat oikeuskäytännön mukaan seuraavat:

— Mikä taho päätti varojen keruusta ja käytöstä?

— Jos näistä seikoista päätti yksityisoikeudellinen organisaatio, miten julkinen valta vaikutti tähän päätökseen?

— Mistä varoista maksut rahoitettiin?

— Millaisia toimenpiteitä rahoitettiin?

— Miltä tahoilta varat kerättiin?

— Mikä taho loi toimenpiteen?

(80) LVN oli oikeudellisten edustajiensa kautta tutkinut oikeudellista tilannetta muissa Saksan osavaltioissa ja oli tullut siihen tulokseen, etteivät valtiontuen olemassaolon tunnusmerkit täyttyneet. Tämä tarkoittaa sitä, ettei maito- ja rasvalailla voida yleensä ottaen katsoa olevan tuen piirteitä.

(81) LVN:n mukaan maksun keräämisestä meijereiltä päättivät osavaltiotason maitoyhdistykset. Maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan maksu voidaan kerätä ainoastaan osavaltiotason maitoyhdistyksiä kuullen. Maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan maksua voidaan korottaa ainoastaan osavaltiotason maitoyhdistyksen pyynnöstä.

(82) Maksun yksityiskohtia ja suuruutta säännellään Niedersachsenissa ja Thüringenissä maksunkeruuasetuksella (Umlageerhebungsverordnung – UmlErhVO), joka oli annettu kuullen asianomaisia osavaltiotason maitoyhdistyksiä.

(83) Lisäksi kukin osavaltiotason maitoyhdistys päättää myös siitä, miten erikseen hallinnoitavat maksusta saadut tulot (ks. maito- ja rasvalain 22 §:n 3 momentin 1 kohta) käytetään. Tästä syystä ne suoritettiin joissakin tapauksissa jopa osavaltiotason maitoyhdistyksen omalle tilille (ks. muun muassa Thüringenin maksunkeruuasetuksen 3 §:n 1 momentti). Näin ollen osavaltiotason maitoyhdistykset laativat omalla vastuullaan ehdotuksia varojen käytöstä. Esimerkiksi Thüringenissä tämä tapahtuu siten, että yhdistyksen Landesvereinigung Thüringer Milch (LVTM) jäsenet toimittavat tälle asiaa koskevia hakemuksia (ks. Thüringer Arbeitsrichtlinie, 6.3 kohta).

([24]) Komission päätös 2014/416/EU, annettu 9 huhtikuuta 2014, Ranskan toteuttamasta tukijärjestelmästä SA.23257 (12/C) (ex NN 8/10, ex CP 157/07) (Ranskan kasvinviljelyn ja maisemanhoidon ammattialojen ja tuotteiden arvostuksen lisäämiseksi perustetun yhdistyksen Association française pour la valorisation des produits et des secteurs professionnels de l'horticulture et du paysage (Val'Hor) toimialakohtainen sopimus) (EUVL L 192, 1.7.2014, s. 59).

(84) Osavaltion maitoyhdistysten laatimat varainkäyttöehdotukset ”vahvistetaan” (ks. Niedersachsenin osalta Zuwendungsrichtlinie, 6.2 kohta ja Thüringenin osalta Thüringenin maksunkeruuasetuksen 4 §), tai ”hyväksytään” (kuten Nordrhein-Westfalenissa ja Baijerissa) osavaltion viranomaisen toimesta. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että valtiolla olisi kyseisessä asiassa merkittävää vaikutusta, koska valtion valvontatoimien ainoana perustana on maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentti. Näin ollen asianomaisilla säännöksillä ei siirretä osavaltion elimille enempää valtaa ohjata varojen hallinnointia tai vaikuttaa siihen kuin oikeusasiassa Doux Élevage ([25]).

(85) Lisäksi maksusta saadut varat todellakin käytettiin kaikissa osavaltioissa osavaltiotason maitoyhdistysten esittämien ehdotusten mukaisesti. Jo tämä itsessään osoittaa riittävällä tavalla – riippumatta sovellettavista oikeudellisista järjestelyistä – etteivät asianomaiset varat johdu valtiosta ([26]).

(86) LVN:n mukaan kaikilla osavaltiotason maitoyhdistyksillä on puhtaasti yksityisoikeudellinen asema. Niiden perussäännöstä ilmenee, että ne katsovat edustavansa jäsentensä – jotka tulevat yksinomaan maitoteollisuudesta (mukaan lukien kuluttajien edustajat) – etuja.

(87) Maito- ja rasvalain 14 §:n mukaan osavaltiotason maitoyhdistykset ovat ”vapaaehtoisia” organisaatioita, jotka koostuvat maitoalalla vaikuttavista yrityksistä ja kuluttajista ja pyrkivät edustamaan jäsentensä taloudellisia etuja.

(88) Osavaltiotason maitoyhdistykset eroavat kuitenkin oikeusasian Pearle kohteena olevasta optikkojen ammattiliitosta Hoofdbedrijfschap Ambachte, jonka tehtävänä oli kerätä ja käyttää pakollinen maksu mainontatoimenpiteitä varten. Vaikka kyseisellä ammattiliitolla olisi ollut julkisoikeudellinen asema, tuomioistuin totesi, ettei kyseessä ollut valtiontuki, koska mainontatoimenpiteitä ei rahoitettu valtion elinten käytettävissä olevilla varoilla vaan ne rahoitettiin maksuilla, jotka kerättiin alalla toimivilta yrityksiltä ([27]).

(89) Osavaltiotason maitoyhdistykset, jotka ovat elimiä, joilla on valta kerätä ja käyttää maitomaksu, eroavat myös oikeusasiassa Plans de Campagne mainituista maatalouskomiteoista, jotka eivät osallistuneet asianomaisten toimenpiteiden määrittämiseen ja joilla ei ollut minkäänlaista harkintavaltaa kyseisten toimenpiteiden soveltamisen suhteen ([28]).

(90) Osavaltiotason maitoyhdistykset ovat valtiosta riippumattomia, puhtaasti yksityisiä elimiä, jotka sellaisina päättävät maitomaksun suuruudesta ja käytöstä omalla vastuulla.

(91) Lisäksi maitoteollisuuden nauttimat edut eivät rasita osavaltion talousarviota, koska maitomaksu kerätään maitoteollisuuden toimijoilta. Toisin sanoen valikoivat ”edut” kompensoituvat valikoivalla rasitteella. Näin voidaan sulkea pois suosivat vaikutukset ja kilpailun vääristyminen, koska meijereiden nauttimat ”edut” kompensoituvat kokonaan niiden suorittaman maksuosuuden myötä.

(92) Oikeusasiassa Vent de Colère tuomioistuin totesi, että maksujärjestelmä on valtiontukea, koska rasitetta ei enää – toisin kuin ennen lainsäädäntömuutosta – kompensoitu pelkästään asianomaisen talouden alan (energia-ala) jäsenten suorittamilla maksuilla vaan kaikkien kansallisella alueella asuvien sähkön loppukäyttäjien suorittamilla maksuilla ([29]).

(93) LVN katsoi, ettei kyseessä ole valtiontuki myöskään tapauksessa, jossa toteutettiin tietyn alan etujen mukaisesti ”yhteisiä toimenpiteitä”, jotka rahoitettiin asianomaisen alan toimijoilta kerätyillä osuuksilla.

(94) Kiistanalaisilla toimenpiteillä pyrittiin ainoastaan edistämään maidon kulutusta ja siten maitoteollisuuden yhteistä etua. Asianomaisilla toimenpiteillä myös osittain suojattiin kuluttajien etuja, koska näitä kahta tarkoitusta ei voinut erottaa toisistaan olemassa olevien intressien päällekkäisyyden vuoksi.

([25]) Vrt. asia C-677/11, Doux Élevage, tuomio 30.5.2013, ECLI:C:2013:348, 38 kohta.
([26]) Vrt. asia C-482/99, Stardust Marine, tuomio 18.5.2002, ECLI:C:2002:294, 52 kohta.
([27]) Asia C-345/02, Pearle BV, tuomio 15.7.2004, ECLI:EU:C:2004:488, 36 kohta.
([28]) Asia T-139/09, Plans de Campagne, tuomio 27.9.2012, ECLI:EU:T:2012:496, 62 kohta.
([29]) Asia C-262/12, Vent de Colère ym., tuomio 19.12.2013, ECLI:EU:C:2013:851, 11 kohta, sekä julkisasiamies Jääskisen selkeä ratkaisuehdotus asiassa C-262/12, Vent de Colère ym., ECLI:EU:C:2013:851, 49 kohta.

(95) Valtion rooli rajoittui siihen, että se asetti maitoalan saataville lakisääteisen korvausmekanismin maito- ja rasvalain muodossa. Maito- ja rasvalaki on luonteeltaan sellainen, että se takaa, että maitoteollisuuden toimijat, jotka hyötyvät maitoa tuotteena edistävien toimenpiteiden toteuttamisesta, ovat myös ne, jotka suorittavat osuutensa asiaa koskeviin kuluihin. Kuten asioissa Pearle, Doux Élevage ja Vaľhor, valtio toimi pelkästään välineenä, joka teki yksityisen sektorin luomasta korvausjärjestelmästä pakollisen varmistaen siten rasitteen oikeudenmukaisen jaon ([30]).

(96) Maksun käyttöönotosta päättivät osavaltiotason maitoyhdistykset eli yksityisen sektorin elimet. Tästä syystä maksu kerätään maito- ja rasvalain 22 §:n mukaisesti ”kuullen” osavaltiotason maitoyhdistyksiä. Myöskään osavaltiotason maitoyhdistykset eivät ole valtion toiminnan tulosta, vaan ne ovat maitoteollisuuden toimijoiden ”vapaaehtoisia” organisaatioita (maito- ja rasvalain 14 §). Tilannetta Thüringenin osavaltiossa, jossa maitoyhdistys tunnustettiin vasta vuonna 1999, on kuvattu perusteellisesti tältä osin. Thüringenin viljelijäliiton (Thüringer Bauernverband) pyynnöstä asiasta vastaava ministeriö käynnisti tarvittavat muodolliset hallintovaiheet voidakseen kerätä maksun meijereiltä ja maidonkeruukeskuksilta. Tästä käy selkeästi ilmi, että maitomaksu on puhtaasti yksityinen korvausmekanismi, jonka yhteydessä valtio on pelkästään väline, jolla maitomaksusta tehdään sitova ([31]).

(97) Tiivistelmässään LVN viittasi niihin yhtäläisyyksiin ja eroihin, joita se katsoi olevan ensinnäkin eri oikeustapausten välillä ja toisekseen suhteessa maito- ja rasvalakiin.

(98) Asiassa Vaľhor annetussa päätöksessä 2014/416/EU (tulos: ei tukea), kuten myös maitomaksun tapauksessa, varat keräsi ja jakoi pääasiassa valtion tunnustama yksityinen ja vapaaehtoinen toimialakohtainen organisaatio. Lisäksi alan toimijoiden suorittamilla osuuksilla rahoitettiin yhteisiä toimenpiteitä alan hyväksi. Kyseisessä asiassa lakisääteinen mahdollisuus saada valtion hyväksyntä yksityiselle toimialakohtaiselle organisaatiolle ei itsessään johtanut oletukseen valtion määräysvallasta, eikä valtio voinut tosiasiassa käyttää varoja tiettyjen yritysten tukemiseen. Lisäksi toimialakohtainen organisaatio päätti itse varojen käytöstä.

(99) Asiassa Vent de Colère (C-262/12) (tulos: tukea), toisin kuin maitomaksun tapauksessa, kyseessä olevan maksun suuruus vahvistettiin yksipuolisesti ministeriön säädöksellä yksityisten osapuolien osallistumatta siihen, valtiontakaus otettiin käyttöön, varoja hallinnoi julkinen elin ja valtion seuraamusmekanismeja otettiin käyttöön.

(100) Asiassa Doux Élevage (C-677/11) (tulos: ei tukea), kuten maitomaksun tapauksessa, varat keräsi ja jakoi pääasiassa valtion tunnustama yksityinen ja vapaaehtoinen toimialakohtainen organisaatio. Lisäksi alan toimijoiden suorittamilla osuuksilla rahoitettiin yhteisiä toimenpiteitä alan hyväksi. Kyseisessä asiassa lakisääteinen mahdollisuus saada valtion hyväksyntä yksityiselle toimialakohtaiselle organisaatiolle ei itsessään johtanut oletukseen valtion määräysvallasta, varat olivat kokonaan peräisin talouden toimijoiden keräämistä osuuksista eikä valtio voinut tosiasiassa käyttää varoja tiettyjen yritysten tukemiseen. Lisäksi toimialakohtainen organisaatio päätti itse varojen käytöstä.

(101) Asiassa Plans de Campagne (T-139/09) (tulos: tukea), toisin kuin maitomaksun tapauksessa, viranomainen päätti osuuksien suuruudesta, osuuksista saatuja tuloja vahvistettiin valtion varoilla, toimenpiteet määritteli valtio (valtion varainhoidon valvojan leima jne.) ilman, että määrittelyyn osallistuivat alan komiteat, joilla ei ollut minkäänlaista harkintavaltaa myöskään toimenpiteiden toteuttamisen suhteen, ja ministerin edustaja osallistui komiteoiden kokouksiin.

(102) Asiassa Pearle (C-345/02) (tulos: ei tukea), kuten maitomaksun tapauksessa, varoja käytettiin ainoastaan kyseessä olevan alan tarkoituksiin, tietyn talouden alan yhdistys oli pyytänyt julkista elintä keräämään maksuosuuksia tiettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi kyseisen alan hyväksi ja, toisin kuin maitomaksun tapauksessa, julkisoikeudellisella – ei siis yksityisellä – ammattiyhdistyksellä oli tärkeä rooli pakollisen maksun keräämisessä ja jakamisessa. Näin ollen asia Pearle vaikuttaa monimutkaisemmalta kuin maitomaksun tapaus.

([30]) Vrt. asia C-345/02, Pearle BV, tuomio 15.7.2004, ECLI:EU:C:2004:448, 37 kohta; asia C-677/11, Doux Élevage, tuomio 30.5.2013, ECLI:C:2013:348, 40 kohta; päätös 2014/416/EU.

([31]) Vrt. asia C-345/02, Pearle BV, tuomio 15.7.2004, ECLI:EU:C:2004:448, 37 kohta; asia C-677/11, Doux Élevage, tuomio 30.5.2013, ECLI:C:2013:348, 40 kohta.

Saksan 3 päivänä joulukuuta 2014 esittämä huomautus

(103) Saksa ei aluksi ottanut kantaa asianosaisten helmikuussa 2014 toimittamiin huomautuksiin. Heinäkuun 8 päivänä 2014 päivättyyn LVN:n lisähuomautukseen Saksa otti kantaa 3 päivänä joulukuuta 2014 päivätyllä kirjeellä seuraavassa esitetyllä tavalla.

(104) Asianomaiset osavaltiot keskittyivät tarkastelumenettelyssä esittämissään maito- ja rasvalain mukaista maitomaksua koskevissa huomautuksissa kahteen näkökohtaan: toteutettujen toimenpiteiden yhdenmukaisuus valtiontukisääntöjen sisällöllisten vaatimusten kanssa (erityisesti toimenpiteiden yhdenmukaisuus maatalouden vapautuksia koskevan asetuksen ja voimassa olevan maatalouskehyksen kanssa) sekä kysymys siitä, tapahtuiko valtiontukisääntöjen kannalta merkityksellistä suosimista SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa mielessä.

(105) LVN:n 8 päivänä heinäkuuta 2014 esittämä huomautus ja Euroopan unionin tuomioistuimen nykyinen päätöskäytäntö antavat aihetta esittää perustavanlaatuisia lisähuomautuksia siitä, onko kyseessä tosiasiassa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki, ja erityisesti siitä, onko tässä tapauksessa kyse valtion varoista myönnetystä tuesta.

(106) LVN:n 8 päivänä heinäkuuta 2014 esittämä huomautus ja edellä mainittujen tuomioiden tarkastelu antavat aihetta epäillä vähintäänkin, ettei tässä tapauksessa ole kyse valtion varoista myönnetystä tuesta. Näin ollen maitomaksun kerääminen ja jakaminen ei ole valtiontukea. Tämä arvio perustuu seuraavassa esitettyihin seikkoihin.

(107) Kuten asioista Val'Hor (päätös 2014/416/EU) ja Doux Élevage (C-677/11) ilmeni, yksityisten toimialakohtaisten organisaatioiden rahoittamat ja toteuttamat toimenpiteet eivät ole valtiontukea. Yksittäisissä osavaltioissa toimivat osavaltiotason maitoyhdistykset ovat organisaatioita, joiden voidaan katsoa olevan verrattavissa mainituissa päätöksissä tarkoitettuihin organisaatioihin. Valtion elimet eivät koskaan ole olleet näiden osavaltiotason maitoyhdistysten jäseniä. Ne ovat kuitenkin osallistuneet kokouksiin, mutta ilman äänioikeutta eli käytännössä vierailijoina. Valtion elinten osallistuminen maitomaksun täytäntöönpanoon tai maito- ja rasvalain sisältämien oikeudellisten edellytysten noudattamisen seuraamiseen ei vaikuta siihen tosiasiaan, että hankkeiden valinnasta vastaavat osavaltiotason maitoyhdistykset.

(108) Tosiasiassa kyseiset osavaltiotason maitoyhdistykset hallinnoivat maksusta saatuja tuloja ja päättivät siitä, miten ne olisi käytettävä. Kyse ei tosiasiassa ole valtion vaikutuksesta, joka olisi tulosta osavaltiotason maitoyhdistysten ehdotusten tarkistamisesta tai vahvistamisesta valtion elinten toimesta, koska nämä toimivat maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ja pyrkivät tutkimaan, täyttyivätkö 22 §:ssä säädetyt oikeudelliset vaatimukset. Maksusta saatuja varoja käytettiin osavaltiotason maitoyhdistysten esittämien varainkäyttöehdotusten mukaisesti. Kun otetaan huomioon tuomioistuimen 16 päivänä toukokuuta 2002 antama tuomio asiassa Stardust Marine (C-482/99), tämä tosiseikka osoittaa selkeästi, etteivät varat olleet valtion varoja.

(109) Osavaltiotason maitoyhdistykset ovat puhtaasti yksityisiä organisaatioita. Tämä tosiseikka yhdessä sen havainnon kanssa, että osavaltiotason maitoyhdistykset hallinnoivat maitomaksua ja sen käyttöä, osoittavat selkeästi, ettei maitomaksua olisi luokiteltava valtiontueksi yhdenmukaisesti edellä mainitun oikeuskäytännön kanssa.

(110) Se, ettei kyseessä ole valtiontuki, osoitettiin myös sillä, että maitomaksun varat olivat puhtaasti yksityisiä varoja. Ne ovat varoja, jotka ovat peräisin maksuvelvollisten yksityisyritysten varallisuudesta. Maitomaksun tapauksessa ei käytetty valtion rahallista tukea eikä valtiontakausta, toisin kuin asioissa Vent de Colère (C-262/12) ja Plans de Campagne (T-139/09), joissa juuri näistä syistä todettiin olevan kyse valtiontuesta.

(111) Lisäksi maitomaksu oli yhteinen alakohtainen toimenpide, joka asioissa Val'Hor (päätös 2014/416/EU) ja Doux Élevage (C-677/11) vahvistetun voimassa olevan oikeudellisen tilanteen mukaisesti puhuu valtiotukea vastaan.

(112) On myös kyseenalaista, saatiinko järjestelmästä sellaista etua, joka olisi välttämätön edellytys oletukselle tuen olemassaolosta. Tämä voidaan perustella sillä, että edut, joita meijerit ja maidontuottajat saivat, mitätöityivät tai neutralisoituivat kokonaan maksuilla, jotka kerättiin meijereiltä ja siten välillisesti myös maidontuottajilta. Tämä vahvistettiin myös tuomioistuimen 19 päivänä joulukuuta 2013 antamassa tuomiossa (Vent de Colère)), jossa katsottiin, että kyseessä oli valtiontuki, koska kustannuksista eivät enää vastanneet ainoastaan alan toimijat vaan kaikki kotimaiset sähkönkuluttajat.

(113) Näistä syistä, jotka osittain perustuvat maitomaksujärjestelmän uudelleentarkasteluun, ja asianomaisten osavaltioiden tähänastisista näkemyksistä ilmenee, että on epävarmaa, oliko maitomaksujärjestelmässä kyse valtiontuesta vai ei. Kysymykseen siitä, oliko kyseessä valtiontuki, ja erityisesti, täyttyivätkö valtion varojen tunnusmerkit, oli haettava vastausta komissiolta.

3. **ASIAN ARVIOINTI**

Tuen olemassaolo

(114) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Jäsenvaltion myöntämä tai valtion varoista maksettu tuki

(115) Saatavilla olevien tietojen sekä erityisesti asianomaisten osapuolten ja Saksan viranomaisten toimittamien huomautusten perusteella on tutkittava, onko maitomaksusta saaduissa varoissa kyse SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuesta.

(116) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ei ole aiheellista erotella tapauksia, joissa tuen myöntäjä on valtio, tapauksista, joissa tuen myöntäjä on kyseisen valtion nimeämä tai perustama julkinen tai yksityinen elin ([32]). Jotta myönnettyjä etuja voidaan kuitenkin pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena, niiden on yhtäältä oltava suoraan tai välillisesti valtion varoista myönnettyjä etuja ja toisaalta niiden on johduttava valtiosta ([33]).

(117) Kun otetaan huomioon tämän päätöksen 2 kohdassa kuvatut toimenpiteet, tuki on myönnetty osavaltioiden lainsäädännön perusteella, ja tässä yhteydessä oikeuskehyksenä puolestaan on maito- ja rasvalaki.

(118) Maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään erityisesti, että osavaltioiden hallitukset voivat osavaltiotason maitoyhdistyksiä tai ammatillisia organisaatioita kuullen kerätä yhdessä meijereiltä ja maidonkeruukeskuksilta maksuja enintään 0,1 sentin arvosta raakamaitokilogrammaa kohden maitoteollisuuden edistämiseksi. Maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan osavaltion hallitukset voivat osavaltiotason maitoyhdistysten tai ammatillisten organisaatioiden pyynnöstä kerätä maksuja enintään 0,2 sentin arvosta raakamaitokilogrammaa kohden, jos 1 kohdan mukaiset maksut eivät ole riittäviä tehtävien suorittamiseksi.

(119) Osavaltion hallitukset keräävät maitomaksun ”kuullen” asianomaista osavaltiotason maitoyhdistystä. Kuuleminen on kuitenkin ratkaisevasti heikompi osallistumismuoto kuin yhteisymmärrys. ”Yhteisymmärrys” tarkoittaa sitä, että säädöksen antaminen (laillisuus) edellyttää jonkin muun elimen (esimerkiksi lainsäädäntöelimen tai viranomaisen) antamaa hyväksyntää. Sen sijaan päätös, joka annetaan ”kuullen” toista elintä, ei viime kädessä ole riippuvainen kyseisen toisen elimen suostumuksesta. Saksan hallinto-oikeudessa tehdään tällainen ero erilaisten osallistumismuotojen välillä ([34]). Koska maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään kuulemisesta

([32]) Asia C-126/01, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie v. GEMO, tuomio 20.11.2003, ECLI:EU:C:2003:622, 23 kohta.
([33]) Asia C-126/01, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie v. GEMO, tuomio 20.11.2003, ECLI:EU:C:2003:622, 24 kohta.
([34]) Esimerkiksi säädöksen Baugesetzbuch (BauGB) 37 §:n 2 momentin 3 kohta, säädöksen BNatSchG 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 3 ja 4 momentti sekä 22 §:n 5 momentti ja säädöksen AEG 2 §:n 7 momentti, 11 §:n 2 ja 3 momentti, 12 §:n 7 momentti, 14 §:n 4 momentin 2 kohta, 26 §:n 3 kohta sekä 35a §:n 3 momentti. Ks. säädöksen BNatSchG aiemman 9 §:n osalta liittotasavallan hallintotuomioistuimen 19.4.1993 antama tuomio asiassa 7 A 4/93, 22 kohta (”…eine Entscheidung im 'Benehmen' verlangt im Gegensatz zu einer solchen im 'Einvernehmen' keine Willensübereinstimmung. Es bedeutet nicht mehr als die (gutachtliche) Anhörung der anderen Behörde, die dadurch Gelegenheit erhält, ihre Vorstellung in das Verfahren einzubringen”) ja säädöksen AEG aiemman 18 §:n 2 momentin 1 kohdan osalta liittotasavallan hallintotuomioistuimen 31.10.2000 antama tuomio asiassa 11 VR 12/00, 5 kohta (”Das in § 18 Abs. 2 Satz 1 Nr. 2 AEG vorgeschriebene Benehmen mit der Antragstellerin, das im Gegensatz zum Einvernehmen keine Willensübereinstimmung erfordert …”) sekä liittotasavallan hallintotuomioistuimen 7.2.2005 antama tuomio asiassa 9 VR 15/04, 11 kohta (”Das danach allein erforderliche Benehmen mit der Antragstellerin […] hat die Plangenehmigungsbehörde hergestellt, indem sie der Antragstellerin […] Gelegenheit zur Stellungnahme gegeben hat”).

osallistumismuotona, valtuudet kerätä maksu ja tehdä sitä koskevia päätöksiä on osavaltion hallituksilla ([35]). Sen sijaan osavaltiotason maitoyhdistykset osallistuvat pelkästään 22 §:n mukaisesti hyväksyttävien toimenpiteiden valmisteluun ja tekniseen toteuttamiseen (maito- ja rasvalain 14 §:n 1 kohta) ja ovat tältä osin osavaltion ylimmän viranomaisen valvonnassa (maito- ja rasvalain 14 §:n 2 ja 4 kohta).

(120) Maitomaksun keräämisen oikeusperustasta yksittäisissä osavaltioissa säädetään vastaavasti osavaltioiden asetuksissa maksun keräämisen yksityiskohdista, kuten maksun suuruudesta ([36]). Siksi maksun keräämistä sääntelee valtio (jota asianomaiset osavaltion hallinnot edustavat). Kuten edellä johdanto-osan 119 kappaleessa on selostettu, tähän ei vaikuta se seikka, että kyseiset asetukset annetaan kuulleen asianomaisia osavaltiotason maitoyhdistyksiä.

(121) Käsillä olevassa tapauksessa maksu kerätään yksityisiltä yrityksiltä. Tästä maksusta saadut tulot on osoitettava asianomaisten osavaltioiden talousarvioon ennen kuin niillä rahoitetaan erilaisia tukitoimenpiteitä. Maito- ja rasvalain 22 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan niitä on kyseisissä talousarvioissa hallinnoitava erikseen. Asianomaisten varainhoitosääntöjen (ks. johdanto-osan 25 kappale) 23 §:n mukaan menot ja maksusitoumusmäärärahat suorituksista, jotka suoritetaan osavaltion hallinnon ulkopuolisille elimille tiettyjen tarkoitusten täyttämiseksi (tuet), otetaan huomioon vain, jos osavaltiolla on huomattava intressi saavuttaa tällaisten elinten kautta tietty tavoite, jota ei voida saavuttaa riittävässä määrin tai lainkaan ilman tukea. Tämä vaatimus tarkoittaa sitä, että toimenpiteiden toteuttamiseen liittyy valtion intressi.

(122) Vastauksena asianomaisten osapuolten ja Saksan esittämiin väitteisiin komissio toteaa seuraavaa:

(123) MPBW:n väite siitä, ettei maitomaksujärjestelmä ole kustannuksellisesti missään yhteydessä Baden-Württembergin osavaltion talousarvioon (johdanto-osan 60–63 kappale), on ristiriitainen siksi, että maitomaksusta saadut tulot merkitään talousarvioon omana alaotsakkeenaan (johdanto-osan 61 kappale). Yleensä ottaen on niin, että vaikka tukeen käytetyt varat ovat peräisin (käyttötarkoitukseensa sidotusta) verosta tai maksusta, jonka yksityiset osapuolet maksavat, voidaan olettaa, että tästä aiheutuu kustannuksia veronsaajalle ja että näin ollen valtion varoja käytetään, jos kyseiset varat osoitetaan ensin talousarvioon. Tältä osin käsillä oleva tapaus eroaa ratkaisevalla tavalla MPBW:n mainitsemasta asiasta PreussenElektra, jossa oli kyse vähimmäiskorvausjärjestelmästä, jossa käsillä olevia varoja ei koskaan sisällytetty talousarvioon eivätkä ne muullakaan tavalla olleet valtion määräysvallassa (eivät myöskään kolmansien osapuolten välityksellä). Siksi mainitussa tapauksessa ei ollut kyse valtion varojen käyttämisestä ([37]).

(124) Pelkästään siitä olosuhteisiin liittyvästä seikasta, ettei MPBW saanut maitomaksusta saatujen varojen lisäksi maksuosuuksia verovaroista eikä muista valtion tuloista suorittaakseen maidon laatutarkastukset, ei voida päätellä, etteivät käsillä olevat maksuosuudet ole valtion varoja. Komission tällä alalla soveltaman päätöskäytännön mukaan toimenpiteiden, jotka rahoitetaan yksinomaan veroluonteisilla varoilla, katsotaan olevan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa tarkoitettua tukea ([38]).

(125) Mitä tulee LVN:n väitteeseen siitä, että maksujen keräämisestä meijereiltä päättävät itse asiassa osavaltiotason maitoyhdistykset (johdanto-osan 82–86 sekä 91 kappale), komissio toteaa, että liittovaltion hallitus on maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin perusteella valtuuttanut osavaltioiden hallitukset keräämään maitomaksun. Mainitussa säännöksessä säädetään muun muassa, että maitomaksu saa tavanomaisesti olla enintään 0,1 senttiä kilogrammalta ja että osavaltion hallitus voi korottaa maksua 0,2 senttiin kilogrammalta osavaltiotason maitoyhdistyksen tai yhteisesti ammatillisten organisaatioiden *pyynnöstä*.

([35]) Ks. myös maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin 6 kohta, jossa viitataan osavaltion hallitusten valtuuksiin (ja mahdollisuuteen siirtää ne osavaltion ylimmille viranomaisille) sekä maito- ja rasvalain 23 §:n 2 momentti, jonka mukaan maksut ovat perittävissä säädöksen Abgabenordnung (AO) mukaisesti. AO kuitenkin edellyttää veroilmoituksen tai vastaavan hallinnollisen asiakirjan antamista (vrt. AO:n 122 ja 251 §). Maito- ja rasvalain 14 §:n 3 momentin mukaan asianomaiselle osavaltiotason maitoyhdistykselle ei kuitenkaan saa siirtää julkishallinnon tehtäviä.

([36]) Baden-Württemberg: Verordnung über die Erhebung von milchwirtschaftlichen Umlagen, annettu 18 päivänä 2004 (GBl. s. 350), joka korvattiin 14 päivänä helmikuuta 2013 annetulla asetuksella Verordnung des Ministeriums für Ländlichen Raum und Verbraucherschutz zur Aufhebung der Verordnung über die Erhebung von milchwirtschaftlichen Umlagen.
Baijeri: Verordnung über eine Umlage für Milch (BayMilchUmlV), annettu 17 päivänä lokakuuta 2007 (GVBl 2007, s. 727), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 29 päivänä marraskuuta 2012 annetulla asetuksella.

([37]) Vrt. asia C-379/98, PreussenElektra, tuomio 13.3.2001, ECLI:EU:C:2001:160, 7 ja 8 kohta; asia T-52/12, Kreikka v. komissio, tuomio 16.7.2014, ECLI:EU:T:2014:677, 119 ja 120 kohta; asiassa PreussenElektra olevien erojen huomioon ottamiseksi ks. asia T-251/11, Itävalta v. komissio, tuomio 11.12.2014, ECLI:EU:T:2014:1060, 56–71 sekä 82 kohta.

([38]) Ks. muun muassa päätös SA.35932 (2013/N), Alankomaat – Fonds teeltangelegenheden, johdanto-osan 31–35 kappale.

(126) Lisäksi maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentin 1–6 kohdassa säädetään tarkoituksista, joihin maitomaksusta saatuja varoja saa käyttää.

(127) Maito- ja rasvalain 22 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan osavaltiotason maitoyhdistystä tai ammatillisia organisaatioita on pelkästään kuultava ennen varojen käyttöä.

(128) Tämä osoittaa, että vaikka valtio (liittovaltiotasolla) on myöntänyt osavaltiotason maitoyhdistyksille tiettyjä osallistumisoikeuksia, se on kuitenkin luonut selkeän oikeuskehyksen maitomaksun suuruuden ja varainkäytön määrittämistä varten. Viime kädessä näistä seikoista päättää osavaltion hallitus (tai toimivallan siirron tapauksessa osavaltion ylin viranomainen). Näin ollen ei esimerkiksi olisi mahdollista korottaa maksutasoa yli 0,2 senttiin kilogrammalta osavaltiotason maitoyhdistysten pyynnöstä tai käyttää varoja muihin tarkoituksiin kuin niihin, joista säädetään maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentin 1–6 kohdassa. Lisäksi varojen käyttöä koskeva kuulemisvelvollisuus (maito- ja rasvalain 22 §:n 3 momentin 3 kohta) ei millään tavalla edellytä noudattamaan kuultujen esittämiä näkemyksiä. Lopullisen päätöksen varainkäytöstä tekee asianomainen osavaltion viranomainen eli valtio.

(129) Tämä seikka erottaa tämän tapauksen olennaisesti asiasta Doux Élevage, johon LVN viittasi. Maitomaksun keruuta ja vastaavaa varainkäyttöä sääntelee valtio kahdella tasolla: liittovaltio- ja osavaltiotasolla. Saksassa lainsäätäjä on paitsi myöntänyt osavaltion hallituksille valtuudet kerätä maksun myös rajoittanut liittovaltion lailla osavaltion mahdollisuuksia pitää hallussaan maksun tuottamia varoja. Osavaltiotason maitoyhdistykset eivät pysty hakemaan muutosta maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentin 1–6 kohdassa vahvistettuihin tukitarkoituksiin. Tällaista valtion rajoitustoimenpidettä ei kuulunut niihin tosiseikkoihin, joihin asiat Val'Hor ja Doux Élevage perustuivat.

(130) Lisäksi maito- ja rasvalakia ei voida ymmärtää pelkäksi keinoksi toteuttaa toimialakohtaisen organisaation puhtaasti taloudellisia intressejä. Esimerkiksi maito- ja rasvalain 14 §:ssä säädetään, että maatalousalan, meijereiden ja maitotuotteiden kaupan ammatillisten organisaatioiden on oltava edustettuina, jos ne haluavat osallistua, ja samalla vaaditaan, että kuluttajat ovat asianmukaisesti edustettuina yhdistyksen elimissä. Näillä osallistumista ja edustusta koskevilla vaatimuksilla lainsäätäjä (eli valtio) varmistaa, että pyrittäessä maito- ja rasvalaissa vahvistettuihin yleisiin poliittisiin tavoitteisiin kaikki intressit, jotka menevät pelkkää talousalan edistämistä pidemmälle, ovat kattavasti edustettuina.

(131) Toisin kuin asiassa Doux Élevage, maito- ja rasvalaissa mainituissa edistämistavoitteissa ei ole kyse sellaisista tavoitteista, jotka toimialakohtaiset organisaatiot itse ovat asettaneet ja ottaneet käyttöön ([39]). Erityisesti 22 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainitut laadun parantamisen ja säilyttämisen tavoite 1 ("Förderung und Erhaltung der Güte auf Grund der nach § 10 dieses Gesetzes oder nach § 37 des Milchgesetzes vom 31. Juli 1930 (Reichsgesetzbl. I S. 421) erlassenen Vorschriften") sekä maidon ja maitotuotteiden hygienian parantamisen tavoite 2 lypsämisen, toimittamisen, jalostamisen ja jakelun yhteydessä ("Verbesserung der Hygiene bei der Gewinnung, der Anlieferung, der Be- und Verarbeitung und dem Absatz von Milch und Milcherzeugnissen") osoittavat – toisin kuin asiassa Doux Élevage – tunnusmerkkejä, jotka ovat osa valtion viranomaisten määrittelemää politiikkaa ([40]) ja viittaavat julkisiin tehtäviin, joita maito- ja rasvalain 14 §:n 3 momentin mukaan ei ylipäätänsä pitäisi siirtää osavaltion maitoyhdistyksille.

(132) Lisäksi toisin kuin asiassa Doux Élevage, käsillä olevassa tapauksessa ei käytetä tavanomaista siviili- tai kauppaoikeudellista tuomioistuinmenettelyä maitomaksun perimiseksi, jos maksuosuudet jätetään suorittamatta ([41]). Tämä johtuu siitä, että maito- ja rasvalain 23 §:n 2 momentin mukaan maksut ovat perittävissä säädöksen Abgabenordnung ja sen täytäntöönpanosäännösten mukaisesti. Asianomaiset osavaltiot ovat vahvistaneet asiaa koskevissa maitomaksunkeruuasetuksissaan, että vastaava perintä tapahtuu säädöksen Abgabenordnung ja sen täytäntöönpanosäännösten mukaisesti ([42]). Säädös Abgabenordnung on Saksan oikeusjärjestelmässä julkisoikeuden osa. Saksassa julkisoikeudelliset saatavat pannaan täytäntöön hallintoteitse, siviilioikeudelliset saatavat oikeusteitse. Tässä yhteydessä hallinnollinen menetelmä on tehokkaampi kuin oikeudellinen menetelmä, koska viranomaiset pystyvät itse laatimaan täytäntöönpanoperusteet antamalla hallinnollisen määräyksen ([43]), joka kuitenkin siviilioikeudellisten saatavien tapauksessa voitaisiin riitauttaa ainoastaan tuomioistuimissa ([44]). Tämä osoittaa, että valtio on kiinnostunut keräämään ja tarvittaessa perimään suorittamatta olevat maksuosuudet mahdollisimman tehokkaasti ja täydellisesti, jotta voidaan taata, että maksusta saaduilla varoilla rahoitetut tavoitteet toteutuvat nopeasti.

([39]) Asia C-677/11, Doux Élevage, tuomio 30.5.2013, ECLI:C:2013:348, 40 kohta.
([40]) Asia C-677/11, Doux Élevage, tuomio 30.5.2013, ECLI:C:2013:348, 31 kohta.
([41]) Asia C-677/11, Doux Élevage, tuomio 30.5.2013, ECLI:C:2013:348, 32 kohta.
([42]) Ks. esimerkiksi 17 päivänä lokakuuta 2007 annetun asetuksen Verordnung über eine Umlage für Milch (BayMilchUmlV) 6 §:n 3 momentti.
([43]) Ks. esimerkiksi 17 päivänä lokakuuta 2007 annetun asetuksen Verordnung über eine Umlage für Milch (BayMilchUmlV) 5 §.
([44]) Vrt. asia C-527/12, komissio v. Saksa, tuomio 11.9.2014, ECLI:EU:C:2014:2193, 41 ja 56 kohta.

(133) Tämä mitätöi LVN:n väitteen, jonka mukaan maitomaksusta saadut varat eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtion varoja.

(134) Tästä seuraa, että käsillä olevien maksusta saatujen tulojen olisi katsottava olevan julkisessa määräysvallassa ([45]) ja että maitomaksusta saaduilla varoilla rahoitetut toimenpiteet myönnettiin valtion varoista. Tästä syystä niiden on katsottava johtuvan valtiosta.

(135) Tämä koskee myös Baijerin yleisen talousarvion varoja, joita on käytetty käsillä olevien maidon laatutarkastusten rahoittamiseen. Näin ollen myös tässä tapauksessa on kyse SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista valtion varoista.

Valikoiva etu / yritys

(136) Valtion varojen maksunsaajia ovat etupäässä MPBW ja MPBY. Ne suorittavat laboratoriotestejä valtion puolesta. Nämä laboratoriotestit hyödyttävät kuitenkin viime kädessä meijereitä, koska juuri meijerit velvoitetaan laissa tarkastamaan niille toimitettu raakamaito. Laboratoriotestit ovat siten palveluja, joita MPBW ja MPBY tarjoavat meijereille. Meijereiden voidaan siksi katsoa olevan luontoissuorituksina myönnetyn tuen edunsaajia. On selvää, että meijerit ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja yrityksiä. Kukin mahdollinen etu myönnetään myös ainoastaan ”tietyille yrityksille” kyseisen määräyksen mukaisesti, koska Saksassa on meijerialan lisäksi monia muita talouden aloja, jotka eivät hyödy käsillä olevista toimenpiteistä. Mahdollisesti myönnetty etu on siksi valikoiva.

(137) Meijereiden on kaupallisina maidonostajina maidon laatua koskevan asetuksen 1 §:n 1 momentin mukaisesti joko teetettävä raakamaidon tarkastukset tai tehtävä ne itse. Kuten silloin, kun meijerit tekevät tarkastukset itse ja myös vastaavat kustannuksista itse, maidon toimittamisesta tarkastuselimen tarkastettavaksi aiheutuvia kustannuksia on pidettävä tyypillisinä toimintakustannuksina, joista asianomaiset yritykset eli meijerit tavanomaisesti vastaavat itse kansallisten säännösten mukaisesti. Tästä syystä komissio olettaa, että Baden-Württembergin ja Baijerin meijerit saavat etua – ensiksi mainitut siten, että laboratoriotesteistä aiheutuvat kustannukset korvataan maksusta saaduilla varoilla, toiseksi mainitut siten, että laboratoriotesteistä aiheutuvat kustannukset korvataan maksusta saaduilla ja yleisen talousarvion varoilla – mikä, kuten johdanto-osan 136 kappaleessa selostetaan, vaikuttaa valikoivasti.

(138) Tässä yhteydessä on lisäksi tutkittava, ovatko suoritetut laboratoriotestit kytköksissä taloudelliseen toimintaan.

(139) Saksa väittää, että suorittaessaan maidon laatutarkastuksia tarkastuselimet suorittavat julkisia tehtäviä (ks. edellä johdanto-osan 26 kappale). Maidon laatutarkastukset suoritetaankin julkisoikeudellisten sääntöjen eli maidon laatua koskevan asetuksen perusteella. Maidon laatua koskevan asetuksen 1 §:n 1 momentissa säädetty tarkastusvelvollisuus noudattelee julkista tavoitetta (maidon laadun varmistaminen maito- ja rasvalain 10 §:n mukaisesti), ja se voidaan panna täytäntöön seuraamuksilla hallinto-oikeuden nojalla. Tästä ei kuitenkaan voida päätellä, että maidon laatutarkastusten rahoittaminen maksuilla ei ole yhteydessä yritysten harjoittamaan taloudelliseen toimintaan ([46]). Ennemminkin kyseessä on yksi monista sääntelyvaatimuksista (esimerkiksi tuoteturvallisuus, ympäristöstandardit jne.), jotka talouden toimijan (käsillä olevassa tapauksessa meijereiden) on otettava huomioon taloudellisessa toiminnassaan. Lisäksi maidon laatutarkastukset eivät ole toimintaa, joka kuuluu valtion keskeisiin tehtäviin, joista mainitaan esimerkkejä komission tiedonannon ”Euroopan unionin valtiontukisääntöjen soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnettävään korvaukseen” kohdassa 16 ([47]).

(140) Meijereitä koskeva tarkastusvelvollisuus perustuu maidon laatua koskevan asetuksen 1 §:n 1 momenttiin. Tarkastusvelvollisuuteen kytkeytyy velvollisuus vastata tarkastukseen liittyvistä kustannuksista eli laboratoriotestikustannuksista, joita tarkastuselimille aiheutuu (ks. edellä johdanto-osan 137 kappale). Tämä käy selvästi ilmi siitä tosiasiasta, että tarkastusten suorittaminen on edellytys sille, että meijerit saavat myydä tarkastuksessa hyväksyttyä maitoa. Yritysten on kuitenkin katettava kustannukset, joita niille aiheutuu tuotteidensa markkinoimisesta, tyypillisinä toimintakustannuksina. Vastaavasti Baden-Württembergin ja Baijerin lisäksi myöskään muissa osavaltioissa, joissa maidon laatua koskevaa asetusta sovelletaan, asianomaisille meijereille ei korvata tarkastuskustannuksia maitomaksusta saaduista varoista, eli niitä ei vapauteta kustannuksista, joista niiden on periaatteessa

([45]) Asia C-677/11, Doux Élevage, tuomio 30.5.2013, ECLI:C:2013:348, 32, 35 ja 38 kohta.
([46]) Ks. myös asia T-538/11, Belgia v. komissio, tuomio 25.3.2015, ECLI:EU:T:2015:188, 96 kohta, jonka mukaan ”se seikka, että kansallisessa säännöstössä asetetaan yrityksille kustannuksia, jotka siten väistämättä liittyvät kyseiselle jäsenvaltiolle kuuluvan julkisen vallan käyttöön, ei estä kyseisten kustannusten luokittelemista yrityksen talousarviota normaalisti rasittaviksi kustannuksiksi”.
([47]) EUVL C 8, 11.1.2012, s. 4.

vastattava. Maidon myynti meijereiden kautta on epäilemättä taloudellista toimintaa. Korvaamalla tarkastuskustannukset maksusta saaduilla varoilla Baden-Württembergin ja Baijerin meijerit vapautetaan kustannuksista, joista niiden olisi tavanomaisesti vastattava itse taloudellisen toiminnan harjoittamisen yhteydessä.

(141) Mitä tulee Saksan väitteeseen siitä, että liittovaltion oikeus ei ole viitekehys määritettäessä sitä, kenen olisi katettava meijereiden kustannukset, mistä syystä sitä ei voida pitää valikoivuuden perustana (johdanto-osan 31–38 kappale), on todettava, että tarkastusvelvollisuudesta, josta kustannusvastuuta koskeva velvollisuus johtuu, säädetään viime kädessä liittovaltion oikeudessa eli maidon laatua koskevan asetuksen 1 §:n 1 momentissa.

(142) Kuten edellä mainitaan, maidon laatua koskevan asetuksen 1 §:n 1 momentissa meijereille asetetaan tarkastusvelvollisuus niille toimitetun maidon osalta (ks. myös johdanto-osan 139 ja 142 kappale). Maidon laatua koskevan asetuksen 6 §:ssä myönnetään osavaltioille tiettyjä valtuuksia, erityisesti maidon laatua koskevan asetuksen 2 §:n mukaisen näytteenoton osalta, mutta tällaiset järjestelyt eivät saa olla epäjohdonmukaisia maidon laatua koskevan asetuksen muiden säännösten kanssa, mukaan lukien 1 §.

(143) Samassa yhteydessä Saksa viittasi liittovaltion ja osavaltioiden välisen toimivaltajaon osalta maito- ja rasvalain 10 §:n 2 momenttiin (johdanto-osan 37 kappale). Kyseisen säännöksen mukaan osavaltioiden hallitukset voivat antaa maidon laatutarkastuksia koskevia säännöksiä, ellei toimivaltainen liittovaltion ministeriö ole jo antanut asiaa koskevia säännöksiä. Kuten edellä on esitetty, toimivaltainen liittovaltion ministeriö on kuitenkin tehnyt näin maidon laatua koskevan asetuksen kautta. Vaikka osavaltioiden hallitukset saavat kerätä maksuja maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla, samalla maito- ja rasvalaki rajoittaa osavaltioiden itsemääräämisoikeutta asettamalla rajoja maksun suuruudelle ja toimenpiteille, joita voidaan tukea sen 22 §:n 2 momentin 1–6 kohdan mukaisesti.

(144) Asiasta Portugali v. komissio ([48]), jonka Saksa mainitsee tässä yhteydessä (johdanto-osan 31–38 kappale), komissio toteaa, että se koski eriytettyä verotusjärjestelmää, joka eroaa käsillä olevasta tapauksesta selkeästi. Sitä paitsi jos asian Portugali v. komissio havaintoja sovelletaan käsillä olevaan tapaukseen, kuten Saksa pyrkii tekemään, 64 kohdassa tarkoitettu viitekehys olisi edellä mainittu maidon laatua koskevan asetuksen 1 §:n 1 momentissa vahvistettu velvollisuus vastata kustannuksista. Tätä viitekehystä säänneltiin kuitenkin liittovaltion tasolla eli ”keskushallinnon” tasolla, kuten asiassa Portugali v. komissio todetaan. Vastaavien kustannusten korvaaminen maksusta saaduilla varoilla johtaa siten käänteiseen tulkintaan valikoivan edun olemassaolosta (64 kohta).

(145) Komissio katsoo myös, että valikoivan edun olemassaoloa ei voida kieltää väittämällä, että meijerit ovat jo maksaneet suoritettuja tarkastuksia vastaavan arvon maitomaksun kautta. Komissio vastustaa Saksan ja MPBW:n esittämää väitettä, jonka mukaan maksu vastaa vastasuoritusten tosiasiallisia taloudellisia kustannuksia (johdanto-osan 39 kappale). Kuten menettelyn aloittamista koskevan päätöksen 2.6 luvusta ilmenee, maitomaksulla rahoitetaan useita erilaisia osatoimenpiteitä. Osatoimenpiteille on luonteenomaista, ettei hyöty, jonka kukin yksittäinen yritys saa tietyistä osatoimenpiteistä, välttämättä vastaa aiemmin suoritettuja maksuosuuksia. Lisäksi Baijerin tapauksessa rahoitus ei ollut peräisin ainoastaan maksusta saaduista varoista vaan myös yleisen talousarvion lisämäärärahoista, mikä jo sulkee pois mahdollisuuden, että sitä voitaisiin pitää korvauksena.

(146) Komissio toteaa siksi, että Baden-Württembergin ja Baijerin meijerit saivat valikoivaa etua sen tuloksena, että niille korvattiin maidon laatutarkastuksista aiheutuneet kulut maitomaksusta saaduilla varoilla.

Kilpailun vääristyminen ja vaikutus kauppaan

(147) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yrityksen kilpailuaseman vahvistaminen valtion tuella vääristää yleensä kilpailua suhteessa muihin kilpaileviin yrityksiin, koska nämä eivät saa tätä tukea ([49]). Tuki, joka myönnetään yritykselle, joka toimii markkinoille, joilla harjoitetaan unioninsisäistä kauppaa, voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ([50]). Näin on, vaikkei etua saava yritys itse millään tavoin osallistuisi yhteisön

([48]) Vrt. asia C-88/03, Portugali v. komissio, tuomio 6.9.2006, ECLI:EU:C:2006:511.
([49]) Asia 730/79, Philip Morris Holland BV v. komissio, tuomio 17.9.1980, ECLI:EU:C:1980:209, 11 ja 12 kohta.
([50]) Ks. erityisesti asia 102/87, Ranska v. komissio, tuomio 13.7.1988, ECLI:EU:C:1988:391.

sisäiseen kauppaan ([51]). Maataloustuotteilla käytävä kauppa oli unionissa huomattavan suurta vuosina 2001–2012. Esimerkiksi yhteisön sisällä vuonna 2011 yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 0401 (maito ja kerma, tiivistämätön ja lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön) ([52]) kuuluvia tuotteita tuotiin Saksaan 1 200 miljoonan euron arvosta ja vietiin Saksasta 957 miljoonan euron arvosta ([53]).

(148) Tässä päätöksessä arvioiduilla toimenpiteillä oli tarkoitus tukea maatalousalan ja erityisesti meijereiden toimintaa. Kuten edellä on kuvattu, meijerituotteilla käytiin kauppaa unionissa laajalti. Komissio katsoo siksi, että käsillä olevat toimenpiteet olivat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(149) Koska maataloustuotteilla käytävä kauppa oli huomattavaa, voidaan olettaa, että kyseessä olevat osatoimenpiteet häiritsivät tai uhkasivat häiritä kilpailua ja olivat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Olemassa oleva tuki / uusi tuki

(150) SEUT-sopimuksen 108 artiklan 1 kohdan mukaan komissio seuraa jatkuvasti jäsenvaltioiden kanssa niiden voimassa olevia tukijärjestelmiä. Tätä varten komissio voi pyytää jäsenvaltioita toimittamaan kaikki tarvittavat tiedot voimassa olevien tukijärjestelmien seuraamiseksi ja tarvittaessa ehdottaa asianmukaisia toimenpiteitä.

(151) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdan i luetelmakohdassa määritellään voimassa oleviksi tuet, jotka olivat voimassa ennen perustamissopimuksen voimaantuloa kyseisessä jäsenvaltiossa ja joita voidaan soveltaa edelleen perustamissopimuksen voimaantulon jälkeen.

(152) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa määritellään ”uudeksi tueksi” myös sellainen voimassa oleva tuki, johon on tehty muutoksia. Komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ([54]) 4 artiklassa säädetään, että ”voimassa olevan tuen muutoksella tarkoitetaan mitä tahansa muutosta, muuta kuin muodollista tai hallinnollista, joka ei vaikuta tukitoimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille tehtyyn arviointiin”.

(153) Oikeuskäytännön ([55]) mukaan alkuperäinen järjestelmä voidaan muuntaa uudeksi tukijärjestelmäksi vain, jos muutos vaikuttaa siihen olennaisesti; tällaisesta olennaisesta muutoksesta ei kuitenkaan voi olla kyse, jos uusi elementti on selvästi erotettavissa alkuperäisestä järjestelmästä.

(154) SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa määrätään, että komissiolle on annettava tieto kaikista uusista tuista ja ettei uusia tukia saa toteuttaa ennen kuin komissio on antanut niille hyväksyntänsä (toteuttamiskielto).

(155) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan ensimmäisen kohdan f alakohdan mukaan uudet tuet, jotka on otettu käyttöön SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ovat sääntöjenvastaisia.

(156) Asiasta vastaava liittovaltion ministeriö ja Saksan osavaltiot (ks. johdanto-osan 24 kappale) ovat maito- ja rasvalain perusteella ja niille siirretyn toimivallan yhteydessä hyväksyneet täytäntöönpanosäännöksiä, jotka muodostavat oikeusperustan tässä päätöksessä arvioitaville toimenpiteille. Lukuun ottamatta itse maito- ja rasvalakia (joka on pelkästään puitelaki ja osavaltioiden toteuttamia järjestelyitä koskeva valtuutussäännös mutta jossa itsessään ei aseteta taloudellista tukea koskevia vaatimuksia), Saksan viranomaiset eivät ole antaneet tietoa, joka osoittaisi, että on olemassa oikeusperusta, joka hyväksyttiin ennen vuotta 1958 ja joka olisi alkuperäisessä

([51]) Asia C-518/13, Eventech Ltd v. Parking Adjudicator, tuomio 14.1.2015, ECLI:EU:C:2015:9, 67 kohta.
([52]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 927/2012, annettu 9 päivänä lokakuuta 2012, tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta (EUVL L 304, 31.10.2012, s. 1–915).
([53]) Lähde: Eurostat.
([54]) Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1).
([55]) Asiat T-195/01 ja T-207/01, Gibraltar v. komissio, tuomio 30.4.2002, ECLI:EU:T:2002:111, 111 kohta.

muodossaan edelleen sovellettavissa tutkinnan kohteena olevana ajanjaksona. Sovellettavat maidonkeruuasetukset ovat vuosilta 2004 (Baden-Württemberg) ja 2007 (Baijeri) (ks. johdanto-osan 24 kappale). Maksun käytön oikeusperusta ovat osavaltioiden talousarviot. Osavaltioiden on käyttötarkoituksen osalta noudatettava ainoastaan maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momenttia. Tätä taustaa vasten osavaltioiden viranomaiset hyväksyvät varainkäytön kunakin varainhoitovuonna antamalla päätöksen niiden käytöstä. Tästä syystä käsillä olevat toimenpiteet ovat uutta tukea, josta olisi pitänyt antaa tieto SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Koska Saksa ei ole missään vaiheessa antanut tietoa asianomaisesta tukiohjelmasta, se on sääntöjenvastainen (ks. asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan ensimmäisen kohdan f alakohta).

(157) Näin ollen ei ole tarpeen tarkastella enempää Saksan väitettä, jonka mukaan osatoimenpiteitä BW 1 ja BY 1 ei voida lukea osaksi aiheellisia toimenpiteitä (johdanto-osan 50–56 kappale), koska kyseinen väite perustuu oletukseen siitä, että mainitut osatoimenpiteet ovat periaatteessa voimassa olevaa tukea, mistä – kuten edellä on selostettu – ei kuitenkaan ole kyse.

Arvio maidon laatutarkastusten soveltuvuudesta sisämarkkinoille

(158) Komissio tarkasteli suuntaviivojen 2000–2006 perusteella tukia, jotka oli myönnetty 28 päivän marraskuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisenä aikana maidon laatutarkastuksista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi, ja kyseiset tuet vahvistettiin 17 päivänä heinäkuuta 2013 annetussa päätöksessä (K(2013) 4457 lopullinen) sisämarkkinoille soveltuviksi (myönteisen päätöksen johdanto-osan 162–165 kappale).

Sovellettavat säännöt

(159) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

(160) Ilmoituksessaan, joka koskee valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymistä ([56]), komissio toteaa, että asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan ensimmäisen kohdan f alakohdassa tarkoitettuja sääntöjenvastaisia tukia arvioidaan tuen myöntämisajankohtana voimassa olevien sääntöjen perusteella.

(161) Tukia, jotka myönnetään 1 päivästä tammikuuta 2007 lähtien, arvioidaan suuntaviivojen 2007–2013 perusteella.

(162) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio ilmaisi kyseenalaistavansa sen, voidaanko maidon laatutarkastusten yhteydessä 1 päivästä tammikuuta 2007 myönnettyjä tukia pitää sisämarkkinoille soveltuvina (menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 166 ja 167 kappale).

(163) Kuten menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä on jo esitetty, komissio katsoo, ettei tuki, joka myönnetään rutiininomaisia maidon laatutarkastuksia varten, täytä suuntaviivojen 2007–2013 109 kohdan edellytyksiä yhdessä asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artiklan 1 kohdan kanssa. Ennemminkin jäljempänä mainitussa säännöksessä säädetään nimenomaisesti, että tuki, jolla korvataan tällaisten rutiinitarkastusten kustannukset, ei voi olla sisämarkkinoille soveltuva.

(164) Komissio toteaa Saksan huomautuksen (johdanto-osan 53 kappale) vastaisesti, että asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa mainitut rutiininomaisten maidon laatutarkastusten kustannukset kattavat myös käsillä olevat maidon laatutarkastusten toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset. Mainitun asetuksen 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa todetaan kuitenkin periaatteessa, että tuki, jolla korvataan ”kustannukset, jotka aiheutuvat kolmansien osapuolien toteuttamista tai niiden puolesta toteutetuista kokeista, joilla määritetään kotieläinten perimän laatu tai niiden tuotos”, on sisämarkkinoille soveltuva.

(165) Komissio katsoo kuitenkin, että asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artiklan 1 kohdan b alakohtaan sisältyvä nimenomainen kielteinen oletus rutiininomaisten maidon laatutarkastusten kustannuksia koskevasta tuesta olisi ymmärrettävä laajemmalti, koska säännöksestä käy selkeästi ilmi lainsäätäjän aikomus tehdä tällaisesta tuesta sisämarkkinoille soveltumaton.

([56]) EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

(166) Maidon laatutarkastukset koskevat maidon laatua sellaisenaan eli maidon mikrobiologisia ominaisuuksia. Nämä ominaisuudet eivät kuitenkaan liity suoraan kotieläinten perimän laatuun tai niiden tuotokseen. Maidon laatutarkastusten yhteydessä määritettäviä mikrobiologisia ominaisuuksia ovat esimerkiksi rasvapitoisuus ja somaattisten solujen määrä.

(167) Mainitun asetuksen 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla rajoittavalla säännöksellä pyritään olennaisesti kieltämään maidon laatutarkastusten soveltuvuus sisämarkkinoille, koska niistä aiheutuvat kustannukset ovat osa yrityksen tavanomaisia toimintakustannuksia. Tuet, joilla korvataan toimintakustannuksia, vääristävät sisämarkkinoita erityisen paljon ([57]).

(168) Tältä osin komissio muistuttaa mieliin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätyn periaatteellisen kiellon myöntää tukea. Poikkeuksista tähän periaatteelliseen kieltoon määrätään SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdassa yhdessä muiden soveltuvuutta koskevien sääntöjen kanssa, jotka on annettu muun muassa asetuksina ja suuntaviivoina. Vuosien 2007–2013 osalta tällaista sääntöä käsillä olevaa maidon laatutarkastuksia koskevaa tukea varten ei kuitenkaan ole (riippumatta laadusta ja muussa kuin laadunparantamistarkoituksessa). Lukuun ottamatta viittausta aiempaan soveltuvuuteen suuntaviivojen 2000–2006 yhteydessä, Saksa ei vastaavasti yksilöinyt yhtään tällaista soveltuvuutta koskevaa sääntöä, joka olisi sovellettavissa kyseisenä ajanjaksona. Sen sijaan asetuksen (EY) N:o 1857/2006 16 artiklan 1 kohdan b alakohdasta käy selkeästi ilmi lainsäätäjän nimenomainen aikomus tehdä tällaisesta tuesta sisämarkkinoille soveltumaton. Myös suuntaviivojen 2000–2006 kohdassa 13.3. todetaan, että tuotantoprosessin aikana rutiininomaisesti suoritettavien tarkastusten määrä on noussut huomattavasti, että näiden tarkastusten kustannuksista on tullut tavanomainen osa tuotantokustannuksia ja että tällainen tuki uhkaa vääristää kilpailua, koska laaduntarkastusten kustannukset vaikuttavat suoraan tuotantokustannuksiin. Samassa kohdassa suuntaviivoja kuitenkin mainittiin, että tukea voidaan myöntää kolmansien osapuolien toteuttamien tai niiden puolesta toteutettujen kokeiden osalta. Näitä ovat esimerkiksi toimivaltaiset sääntelyviranomaiset tai niiden puolesta toimivat elimet. Sen sijaan suuntaviivoissa 2007–2013 lainsäätäjä on luokitellut maidon laadun rutiinitarkastuksia koskevan tuen sisämarkkinoille soveltumattomaksi, jotta voidaan ottaa huomioon kilpailun vääristymisen riski. Tämän lainsäätäjän tekemän selkeän päätöksen valossa tukea ei voida luokitella sisämarkkinoille soveltuvaksi myöskään suoraan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella.

(169) Se, että komissio piti käsillä olevia maidon laatutarkastuksia sisämarkkinoille soveltuvina vuosina 2001–2006, ei voi automaattisesti johtaa siihen, että käsillä oleva tuki oli sisämarkkinoille soveltuva myös vuosina 2007–2013, kuten Saksa väittää (johdanto-osan 60 kappale). SEUT-sopimuksen 108 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että sisämarkkinat kehittyvät jatkuvasti ja että komissio voi ottaa tämän kehityksen huomioon tarkistamalla tukea koskevia suuntaviivoja ja muita tukioikeudellisia sääntöjä (esimerkiksi ryhmäpoikkeusasetuksia), jotta voidaan taata sisämarkkinoiden toiminta. Soveltuvuutta koskeville säännöksille, jotka ovat ajallisesti rajoitettuja, kuten myös maatalousalalla annetuille suuntaviivoille, on luonteenomaista, ettei uusien tukea koskevien suuntaviivojen tai ryhmäpoikkeusasetusten sisällön välttämättä tarvitse olla yhdenmukainen aikaisempien säännösten kanssa.

(170) Edellä mainitun valossa komissio toteaa, ettei tuki, joka myönnettiin vuosina 2007–2013 maidon laatutarkastusten yhteydessä sekä rahoitettiin osatoimenpiteen BW 1 tapauksessa yksinomaan maitomaksusta saaduilla varoilla ja osatoimenpiteen BY 1 tapauksessa maitomaksusta saaduilla varoilla ja yleisen talousarvion varoilla, ole sisämarkkinoille soveltuva.

4. **PÄÄTELMÄ**

(171) Asetuksen (EY) 659/1999 N:o 15 artiklan 1 kohdan mukaan komission toimivaltuuksiin periä tuki takaisin sovelletaan kymmenen vuoden vanhentumisaikaa. Asetuksen (EY) 659/1999 N:o 15 artiklan 2 kohdan mukaan ”sääntöjenvastaista tukea koskevat komission toimet (…) keskeyttävät vanhentumisajan”.

([57]) Ks. tältä osin asetuksen (EY) N:o 1857/2006 johdanto-osan 17 kappale, jonka mukaan ”tuen ainoana vaikutuksena ei saa olla sellaisten toimintakustannusten jatkuva tai määräaikainen vähentäminen, joista tuensaaja tavallisesti joutuu vastaamaan”.

(172) Saksan esittämän maatalousalan valtiontukia koskevan vuosikertomuksen 2010 johdosta komissio pyysi Saksaa 28 päivänä marraskuuta 2011 päivätyllä kirjeellä toimittamaan lisätietoja asianomaisesta järjestelmästä. Tällä komission toimella keskeytettiin vanhentumisaika. Koska komissio oli jo todennut käsillä olevat maidon laatutarkastukset sisämarkkinoille soveltuviksi 28 päivän marraskuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisenä aikana myönteisen päätöksen perusteella ja koska 31 päivän joulukuuta 2006 ja 28 päivän marraskuuta 2011 välinen aika on alle kymmenen vuotta, ajanjakso, jota tämä päätös koskee, alkoi 1 päivästä tammikuuta 2007.

(173) Komissio katsoo, että Saksa on SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan vastaisesti myöntänyt sääntöjenvastaista tukea, joka – siltä osin kuin on kyse 1 päivästä tammikuuta 2007 alkaen myönnetystä tuesta (ks. johdanto-osan 160 ja 164 kappale) – ei ole sisämarkkinoille soveltuva. Tämä tuki myönnettiin Baden-Württembergin tapauksessa yksinomaan maitomaksusta saaduista varoista maito- ja rasvalain mukaisesti ja Baijerin tapauksessa sekä maitomaksusta saaduista varoista että yleisen talousarvion määrärahoista,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, jonka Saksa on myöntänyt asianomaisille maitoteollisuuden yrityksille Baden-Württembergissä ja Baijerissa kyseisissä osavaltioissa toteutettavia maidon laatutarkastuksia varten SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, on 1 päivästä tammikuuta 2007 alkaen sisämarkkinoille soveltumaton.

2 artikla

1. Saksan on perittävä 1 artiklassa tarkoitetun toimenpiteen nojalla myönnetty sisämarkkinoille soveltumaton tuki takaisin tuensaajilta.

2. Takaisinperittävästä määrästä on maksettava korkoa siitä lähtien, kun tuki saatettiin tuensaajan käyttöön, sen takaisinperintään asti.

3. Korko on laskettava asetuksen (EY) N:o 794/2004, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 271/2008 ([58]), V luvun mukaisesti.

4. Saksan on peruutettava kaikki 1 artiklassa tarkoitetun tuen jäljellä olevat maksuerät tämän päätöksen hyväksymispäivästä lukien.

3 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitetun tukiohjelman nojalla myönnetty tuki on perittävä välittömästi takaisin.

2. Saksan on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

4 artikla

1. Saksan on toimitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta seuraavat tiedot:

a) luettelo tuensaajista, jotka ovat saaneet tukea 1 artiklassa tarkoitetun tukiohjelman nojalla ja kunkin tuensaajan kyseisen tukiohjelman nojalla saaman tuen kokonaismäärä,

([58]) Komission asetus (EY) N:o 271/2008, annettu 30 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta annetun asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta (EUVL L 82, 25.3.2008, s. 1).

b) kultakin tuensaajalta takaisinperittävän tuen kokonaismäärä (pääoma ja korot),

c) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi,

d) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaajat on määrätty maksamaan tuki takaisin.

2. Saksan on pidettävä komissio ajan tasalla tämän päätöksen täytäntöönpanoa koskevien toimenpiteidensä edistymisestä, kunnes 1 artiklassa tarkoitetun järjestelmän perusteella myönnetty tuki on maksettu kokonaan takaisin. Saksan on annettava välittömästi komission pyynnöstä tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Saksan on myös annettava yksityiskohtaisia tietoja tuensaajilta takaisinperityn tuen ja koron määristä.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle. Saksan edellytetään viipymättä toimittavan tuensaajille jäljennöksen tästä päätöksestä.

Tehty Brysselissä 18 päivänä syyskuuta 2015.

Komission puolesta

Phil HOGAN

Komission jäsen